

Proeve van stigtelijke mengelpoëzij. Eerste stukjen

Hieronymus van Alphen en Pieter Leonard van de Kastele

bron

Hieronymus van Alphen en Pieter Leonard van de Kastele, *Proeve van stigtelijke mengelpoëzij. Eerste stukjen*. Jan van Terveen en Zoon, Utrecht 1783 (4de druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/alph002proe06_01/colofon.php

© 2017 dbnl

Voorberigt.

Schoon wij beide nimmer gedacht hadden, Goedgunstige Lezer! eenige Digttoeffeningen in druk te geven, lieten wij egter in het voorleden jaar, door een bij ons onvoorzien geval daar toe aanleiding gekregen hebbende, een klein aantal afdruksels eener PROEVE VAN STIGTELIJKE MENGELPOEZIJ vervaardigen, om die aan dezen en geenen onzer goede vrienden uit te deelen. ----- De redenen, die ons toen bewogen, om onze uitspanningen niet aan het gemeen aan te bieden, zijn nog dezelfde: dan, de ongehoudene Goedheid Gods, die onze pogingen, hoe gering zij ook zijn, aan sommigen wel tot eenige stigting en tot vermaak heeft doen strekken, verplicht ons, om deze eerste rijmoeffeningen algemeen te maken; of het die zelfde Goedheid mogte behagen, tot zijne eere alleen, de vrugt onzer jonge jaren van algemeen nut te doen zijn!

Schoon verre de meeste zang- en digtstukjens, die in de voorgeselde PROEVE te vinden zijn, ook in dit stukjen voorkomen, wij hebben egter niet kunnen besluiten die allen hier in te voegen; maar hebben liever derzelve plaats (op dat de verzameling niet te klein wierde) met verscheidene nieuwen aangevuld. ----- Het zij men derhalven zie op de uitgelatene, het zij op het groot aantal der nieuwe ingevoegde veersjens; het zij wijders op de veranderingen, die wij in de voorheen gedrukten, en nu hier bijgevoegden gemaakt hebben; alzinds blijkt het, dat deze proeve noch dezelfde is met, noch een vervolg van de voorige, maar veel eer een

nieuw bundelken uitmaakt, dat wij daarom HET EERSTE STUKJEN genoemd hebben, hopende, zoo de Heere wil, en Hij ons leven, lust, vermogens, en genade geeft, meerder hier op te laten volgen; terwijl wij met de uitgave om gewigtige redenen spoed gemaakt, en niet gewagt hebben, tot dat deze onzer beide saamgevoegde uitspanningen een bekwaam boekdeeltjen zouden vervullen, het welke wij hopen dat door den tijd uit op elkander volgende stukjens zal kunnen saamgesteld, en met eene behoorlijke voorrede, eene lijste der veersjens, en eene aanwijzing der zangwijzen voorzien worden.

Het zal ons aangenaam zijn, zoo wij hier mede iemand eenig vermaak mogen toebrengen. ----- Wij bidden den hoogen God, dat Hij u, goedgunstige lezer! hier door ook stigte! ----- Wij eindigen, ditmaal, ons voorberigt met den wensch van den voortreffelijken YOUNG: ‘Ach! hoe wenschen wij om een nederiger hart, en stouter gezang! Gij, o Voorwerp, dat wij door onzen zang zo zeer verongelijken! zie neder met dat vriendelijke oog, 't welke over het veroordeeld Jerusalem tranen stortte; bewijs mededogen aan de koelheid van ons hart, en vergiffenis aan de koude van ons lied!’

HIERONIJMUS VAN ALPHEN, PIETER LEONARD VAN DE KASTEELE.

Proeve van *stigtelijke mengelpoëzij*.

Voornemen des harten.

I.

'k Zal, o Jesus, U beminnen;
't Eerst hebt Gij mij lief gehad;
Wist Gij zagt mijn hart te winnen,
'k Noeme U dan mijn zieleschat:
Laat geen lauwheid mij doen kwijnen;
Doe Gij uit mijn ziel verdwijnen
Al wat U mishaaft in mij:
Groote Losser, maak mij vrij!

II.

Heb ik lang met hart en leden
Tegen U den strijd gevoerd;
Laat mijn zielsgenegenheden
Voorts aan U zijn vastgesnoerd!
Tranen bigglen langs mijn wangen,
'k Voel de smart mijn boezem prangen,
Dat ik U, mijn zielevrind,
Nog zo weinig heb bemind.

III.

'k Vind nu mijn vermaak in klagen,
'k Schep nu blijdschap in geweën,
Dat ik de eerste lentedagen
In uw dienst niet wou besteên.
Maar hebt Gij mij veel vergeven,
'k Hijge om teêr voor U te leven.
'k Wijje, in spijt van zonde en hel,
Mij aan U, Immanuël!

De geschuwde mensch, door god gezogt.

Buigt vrij, boompjens! daar de windjens woelen in uw ruischend groen;
Schudt uw takjens; die beweging zal geen musschjen vlugten doen.
't Gaat het diertjen, zie zijn wiegen, hoor zijn sjilpen, naar zijn zin:
Windjens doen het niet verschrikken, blazen het geen kommer in.
't Vlugt nier, als de blaadjens ritslen van het takjen, dat het draagt,
Schoon 't het spelen van een kindjen, dat daar henen loopt, verjaagt.

Laat vrij de ossen bulkend loeien; zie! de kwikstaart vliegt hun bij;
Of ze liggen, of ze grazen, 't beesjen wandelt hun op zij:
't Laat zig van het vee niet stooren in het azen op den buit;
Maar, zoo 't menschen aan hoort komen, 't ziet eens om, en vliegt voor uit.

Wil men, dat het blij gevogelte op zijn zingen ons vergast;
Zijne schuwheid moet ons leeren, dat men op het stilzijn past:
't Spreken zou het of doen zwijgen, of verjagen uit ons oog;
Ja, om 't verst den mensch te ontvlieden, zit het mooglijk meest zo hoog.

Zegt me, Vogeltjens! wat dringt u, die tog onbekommerd leeft,
Dat uwe eerste jonkheid zelve van den mensch een afschrik heeft?
Denkt eens, hoe gij, aangevlogen bij het eerste menschenpaar,
Onbevreesd uw aart deedt kennen; hoe u Vader Adam..... Maar

'k Zie, ik zie aan die ontroering, die uw wiekjens trillen doet,
 Als ge maar dien naam hoort noemen, wat in u dien afkeer voedt;
 't Is, dat wij, ellendelingen, zijn van Adams nageslagt,
 En gij in een vloek moet deelen 't aardrijk door hem toegebragt.
 Ja, Onnozelheid! beschuldig hem als de oorzaak van dat kwaad!
 Ja, ontvlugt mij: ik ben waardig, dat al 't schepsel mij verlaat.
 Schrik voor zondaars! wij verdienen, datge uw walging van ons toont,
 En versmaders van uw Schepper met een smadend vlugten loont.
 Gruwen redenlooze schepsels van mijn goddeloos bestaan;
 Heilig God! hoe zien uwe oogen dan mijn snoode boosheid aan!
 't Is uwe onbegrensde goedheid, zoo 't gedierte ons niet vernielt,
 Daar uw godlijk ongenoegen dat met afkeer slegts bezielt.
 Drijft het met ons regt tot heerschen, ons ontvlugtende, den spot;
 'k Zie mij schetsen, hoe ik dartlend vlugtte voor mijn Heer en God.
 Maar, wijl ik vrijwillig vliedend me aan mij zelven overgaf,
 Bleef er niets, dan dat ik eeuwig God zou vlugten tot mijn straf;
 Vlugten, maar Hem nooit ontkomen! ---- welk een nare schilderij!
 Waar, waar stuwt mij mijn verrukking? hoe verschrikken vogels mij?
 Leerden zij me ook heilig schrikken voor het kwaad, dat God mishaaft,
 En op hoog bevel de dieren uit der menschen oog verjaagt.
 Maar ik worde, o eeuwig wonder, dat Gods liefde heeft gewrogt!
 Schoon mij deze schepsels vlieden, van hun Schepper opgezogt.
 Laat het schepsel mij verlaten, dat ik door mijn schuld verjoeg,
 'k Heb, o God! aan uw nabijheid, die mij alles geeft, genoeg.

Gij, Gij zoekt me. Daar 't gevogelte ons in Eden 't eerst ontvloog,
 Straalde in Eden 't eerst vergifnis uit uw zondaarszoekend oog.
 Hoe veel duizend wonderwegen sloeg uw tedre menschenmin
 Sinds door al de wentlende eeuwen, om ons op te zoeken, in?
 Ja, getuig dit, bijbelrolle! dierbaar Godsboek! hemelsch woord!
 Worden niet in u de klanken van een roepend God gehoord?
 Daar ons ieder regel aangaat in dat Godlijk testament,
 Heeft de lust tot heil van zondaars ieder letter daar geprent.

Vlugt niet, medezondaars! vlugt niet! ai! bedenkt uw nakend lot,
 Vliedt de wereld! schuwt het eigen! maar ontvlugt geen roepend God!
 't Was, om u ook op te zoeken, dat een Noach ovrig bleef,
 Dat God Abram Ur deed ruimen, Isrël uit Egipte dreef.
 God heeft ons zijn Zoon gezonden, hoort eens, hoe Genade mint;
 Die haar blijdschap, in het zoeken van verloren zondaars, vindt;
 Schoon het redenlooze schepsel, schoon het Engendom ons vliedt;
 's Vaders beeld, zijn lust, zijn schootzoon schuwt ons, slegte menschen, niet.

Kwaamtge, om ons te schuwen, Jesus! in dit zondig tranendal?
 Traadtge niet, om ons te vinden, van uw rijkstroon in een stal?
 Zijtge, om ons van God te drijven, door den duivel zo verzogt;
 Van uw Vader zelf verbrijzeld, van uw leereling verkogt?
 Neen! om mij zijt Gij verlaten, 'k word door U tot God gebragt,
 'k Word genodigd door uw smeeken, en getrokken door uw klagt.

Vlugt vrij, vogels! de Englen nadren. - Ja al snelden die voorbij,
 's Vaders Geest is 't eens met Jesus; en die daalt, o liefde! in mij.

'k Zal dan van het kruisbloed zingen, dat die wondren werken kan:
't Maakt, dat God de zondaars opzoekt; 'k ben er zelf getuige van.
Wou 'k mij zelve wel ontloopen, als ik zie, hoe boos ik ben;
En voor 't Opperwezen vlugten, wijl ik dat als heilig ken;
's Vaders Geest, ook mij verworven door het lijden van den Zoon,
Maakt Gods heiligheid beminlijk, en geleidt mij naar zijn troon,
Naar een troon (wie zou dan vlugten?) die besprengd is met het bloed,
Daar de groote Hoogepriester ook meê teekent mijn gemoed.
Kan ik zelf tot God niet komen, schoon 'k van Hem geroepen word,
Hij, die me opzoekt, trekt mij tevens, en zo valt de weg mij kort,
De aarde is dan nabij den hemel, en de zondaar digt bij God:
Als we op Jesus ons verlaten, raakt het alles los en vlot.
Sneller vliegt mijn ziel ten hemel, dan een Engel de aarde ontvlugt;
En 't geloof brengt me uit een afgrond bij mijn Jesus door een zugt.
't Smert mij, goede Heiland! 't smert me, dat ik U zo wagten liet,
En niet eerder mij liet vinden. Zondaars! volgt mijn voorbeeld niet.
Zijt gij in u zelf verloren, Jesus zoekt u; hoort zijn stem!
Leert het ongeloof eens schuwen! komt, zo alsge zijt, tot Hem!
Schoon gij woeddet als een Paulus, toen hij naar Damascus toog,
Zo dat menschen voor u vloden; Jesus houdt u in het oog;
En dat oog is vol van liefde, vol ontferming, vol genaë,
't Zoekt hier naar geen goede menschen, maar de slegtste slaat het gaë.
Wie zou zulk een liefde smaden? Wie niet horen? draalt ge nog?
Leest gij uit die oogen hardheid? wagt gij van die stem bedrog?

Vliegt in Jesus opene armen! daar alleen is veiligheid.
 Haast u, want voor Godverlaters zijn ze nu nog uitgebreid.
 Haast u! eer zijn vriendelijke oogen bliksems schieten tot uw straf;
 Eerze, u voor Gods vierschaar dagend, u ook zoeken in het graf.

O! wat is 't een zalig leven, als ons niets van Jesus drijft!
 Jesus brengt ons bij den Vader: zalig, die bij Jesus blijft!
 Laat de weereld ons vrij schuwen, of verjagen; Jesus leeft!
 Die, als vrienden ons verlaten bij het graf, ons niet begeeft!
 Neen, wie ook mijn lijk moog schuwen (en wie schuwt een dooden niet?)
 Jesus zal de stofjens tellen. 't Graf ligt in zijn rijksgebied!
 Hij zal me uit die rustplaats roepen tot het nieuw Jerusalem:
 'k Zal niet vlugten, 'k zal niet dwalen; 'k zal niet struiklen; 'k blijf bij Hem.

Ja, wie weet, onnoozle vogels! schuwe dieren! Jesus weet,
 Of ge in 't branden dezer weereld al uw schuwheid niet vergeet.
 Op den nieuwen aardbol zultge, vlekloos reine menschen zien,
 En ons in het hoog gezelschap van uw Schepper niet ontvliên.
 'k Zie, ik Zie u aangevloogen: klapt de wickjens! zingt! 't is vrêe!
 Jesus brengt ons bij den Vader, en bij ons het vlugtend vee.
 Jesus, uit het stof verrezen, doet ons rijzen uit het stof.
 Jesus voert geschuwde zondaars in 't geöpend hemelhof.

Het vrijwillige offer.

Hield eertijds de weereld mij knellend betooverd,
 Mijn hart is door Jesus nu streelend veroverd;
 Ik offer mij zelven aan God, die mij mint,
 Ik noem Hem mijn Vader; Hij noemt mij zijn kind.
 Kwam Jesus mijn ziel met genade besproeien,
 En zoude in mijn boezem geen offervuur gloeien?
 Neen, jeugdige kragten! Zijt gij Hem gewijd!
 Hoe schamper de Duivel dit offer benijdt.
 Geen goed kan de weereld ons vleiend belooven,
 Dan door het van God, onzen Schepper, te rooven.
 Mijn rijkdom, mijn schatten, 't zij alles het zijn!
 En daarom, o wonder! blijft alles het mijn.
 Mijn denken, mijn willen, zij Gode geheiligd;
 Ik geef Hem mijn ligchaam, dat Hij heeft beveiligd;
 Nu noeme ik mijn leven gelukkig, en blij;
 Want, ben ik verbonden; 'k was nimmer zo vrij.
 Wijk, aardsgezind woelen! wijk woelend beslommer!
 Ik offer vrijwillig, en weet van geen kommer.
 Ik gaf aan mijn Vader mijn weg, en mijn lot,
 En, nu nog te zorgen, was oneer voor God.

Het bedervende kind aan de voeten van zijn vader.

Vader! Vader! 'k heb 't bedorven!
Ach! mijn wederspanning hart,
Nog der zonde niet gestorven,
Is weêr trouwloos afgezworven,
Maar, dit weetge, 't is mijn smart.

'k Zal mijn schulden niet verbloemen,
Allen zijn zij U bekend.
'k Wil mijn eigen snoodheid doemen,
U, o God! regtvaardig noemen,
Schoonge uw plagen op mij zendt.

Onlangs nog door U genezen,
En gereinigd van mijn schuld,
Hadde ik lust U teêr te vreezen,
Een gehoorzaam kind te wezen,
Steeds met dankbaarheid vervuld.

Maar verwonnen door de zonden,
En door driften overmand,
Zie ik mij op nieuw gebonden,
En wel haast geheel verslonden,
Reiktge mij niet straks uw hand.

Laat uw Liefde mij nu varen,
Ach! wat wordt er dan van mij?
Zultge U tegen mij verklaren,
's Vijands rot zal mij niet sparen;
'k Zie het vergenoegd en blij.

'k Hoor het juichen om mijn weenen,
't Lacht, terwijl mijn boezem schreit;
Want het ziet mijn moed verdwenen,
't Werpt mij hoonend voor de scheenen
'Hoe! is dit uw dankbaarheid?'

Vader! Vader! rigt mijn gangen
Weder op het regte pad:
't Is (Gij weet het) mijn verlangen,
Kinderlijk U aan te hangen;
Hebtge niet mijn hand gevat?

'k Heb, toen 'k U begon te vreezen,
 Uit uw eigen mond gehoord,
 Dat Gij zoudt lankmoedig wezen,
 En 't weerbarstig hart genezen:
 Denk nu aan 't gegeven woord!

Zultge, o Vader! mij niet hooren,
 Daar mijn Broeder voor mij spreekt;
 Deed Hij 't niet, ik was verloren;
 Maar zijn stem klinkt in uwe ooren,
 Wijl Hij als mijn Losser smeekt.

Zie mij met bekretene oogen
 Nederbukken voor uw troon;
 Schreiend smeeken om meêdogen.
 Maar - uw hart is reeds bewogen
 Door de tranen van den Zoon.

Godlijk bloed! Gij toont uw kragten;
 Gij verzoent, en Gij geneest!
 Zal wel ooit een ziel versmagten,
 Die geloovig blijft verwagten
 U, o Vader, Zoon, en Geest!

De rijke bedelaar.**I.**

Roem, Weereld! uw schatten!
Gij kunt niet bevatten,
Hoe rijk ik wel ben.
'k Heb alles verloren;
Maar Jesus verkoren,
Wiens rijkdom ik ken.

II.

Nu ben ik de zijne;
Zijn goed is het mijne;
Dat maakt mij zo rijk:
En zo zal ik blijven,
Als gij met uw schijven
Verzinkt in het slijk.

III.

'k Had, armer dan allen,
 In schulden vervallen,
 Geen penninkjen meêr.
 Die arremoê grievede
 Mijn schuldheer. O liefde!
 Wat geve ik U weêr?

IV.

Geen regt te verzaken,
 Mij schatrijk te maken,
 Is de eer van mijn God.
 Door niets te betalen
 Een kwijtbrief te halen,
 Is 't heil van mijn lot.

V.

Mijn rijkdom was boven,
 Toen God door belooven
 Mijn schuldenaar was;
 Eer Jesus op aarde
 Een schat mij vergaêrde,
 Die de armoê genas.

VI.

Toen Jesus ten hemel,
 Van 't aardsche gewemel,
 Verwinnende steeg;
 En voor zijne broedren
 De hemelsche goedren
 In eigendom kreeg;

VII.

Toen heb ik ontvangen,
 Zou 'k meerder verlangen?
 't Geen God had beloofd.
 'k Zal 't alles eens erven;
 Maar, wijl ik moet zwerven,
 Bewaart het mijn Hoofd.

VIII.

Dies moet ik nu leven
 Van 't geen Hij wil geven;
 En dat is genoeg.
 Van alles versteken,
 Blijft niets mij ontbreken:
 'k Heb meer, dan ik vroeg.

IX.

'k Mag juichende roemen,
 Den rijksten mij noemen;
 Wijk, weereidsch goed! wijk!
 Mijn schat is geborgen!
 Ik heb niet te zorgen!
 'k Ben bédelend rijk!

X.

Bewaartge, mijn Koning!
 Mijn schat in uw woning...;
 'k Moet in de woestijn
 Bij roovers verkeer...
 Ai! wil me dan leeren
 Uw bédelaar zijn!

De vrolijke reiziger.**I.**

Wijk weereidsch gewemel
Ik moet naar den hemel;
Verhinder me niet.
Weg zonden! zwijgt lusten!
Ik wil hier niet rusten
In 's vijands gebied.

II.

'k Zal bosschen, en stroomen,
En rotsen niet schroomen;
Maar 't veilige pad
Kloekmoedig betreden,
Dat Jesus beneden
In 't reizen betrad.

III.

Met Hem wil ik zwerven,
 En 't weereldsch goed derven:
 Wat geve ik om schijn?
 'k Zoek schatten van waarde,
 En wil hier op aarde
 Een vreemdeling zijn.

IV.

Ik lach om haar gaven;
 Haar dienaars zijn slaven;
 Wier zeden en spraak
 Mij nimmer bekoren:
 Ik wilze niet hooren;
 Weg ijdel vermaak!

V.

Veel schatten zijn boeien,
 Vertragen het spoeien
 Naar 't hemelsch paleis.
 'k Heb alles mij noodig,
 En al 't overbodig
 Belemmert op reis.

VI.

En moet ik al dolen;
Door rotsen en holen
 Geleidt mij mijn Hoofd.
Hoe lange ik moog dwalen,
Het eind zal niet falen;
 Dat is mij beloofd!

VII.

'k Zie soms aan de kimmen
Mijn Vaderland glimmen;
 Maar is 't al eens nagt,
'k Blijf egter aan 't loopen;
Gelooven en hopen
 Geeft ijver en kragt.

VIII.

Verkeere ik in 't eenzaam
Met Jesus gemeenzaam,
 Dan wensche ik niets meer;
En reize ik met andren,
Wij troosten malkandren,
 En loven den Heer.

IX.

Hoe digter ik nader
Aan 't huis van mijn Vader,
Hoe sterker ik hijg
Naar de eeuwige woning,
De feest van mijn krooning,
En 't eind van den krijg.

X.

En wat zou mij hindren,
'k Zie de uurtjens reeds mindren.
Laat weereldsch gedruis
Mijn moed niet verslappen;
Nog weinige stappen,
En dan ben ik t'huis.

Zielszugt om Jesus te beminnen.

U, Jesus! die de liefde zijt!
U wil ik steeds beminnen.
Al hadde ik in mijn lentetijd,
Mijn hart U nimmer toegewijd,
Ik zou het nu beginnen.

Ja hoor dit, wereld! tot uw smart!
Gij zoekt mij te verovren;
Maar 'k ben geen meester van mijn hart:
't Is Jesus ijver, dien ge tart;
Hem zultge nooit betoovren.

Dat ik uw minnaar ben geweest,
En Jesus heb verlaten,
Dat smert mijn ziel nu allermeest.
Het is zijn min, die mij geneest;
Uw minnen is maar haten.

Ja, Jesus! 'k zag uwe oogen aan,
Daarze om mijn onheil weenden:
Die liefde kon ik niet weêrstaan.
Wil steeds die oogen op mij slaan,
Die mij met U vereenden!

Maar ach! ik woon hier in een land,
Waar Delilaas vergaëren;
Zij stookten valschen minnebrand!
Ik geve U oog, en hart, en hand:
Wil die voor U bewaren!

'k Ben wel die gunste omvaardig door
Mijn trouweloos hoereeren;
Maar doet uw min, die mij verkoor,
En nimmer uit het oog verloor,
Mij ook niet wederkeeren?

Zo word genaê, genade alleen,
Waarop wij, zondaars, hopen,
Steeds als mijn wellust aangebeên!
En zou die mij verlaten? - Neen!
Zij sluit uw hart reeds open.

Getrouwe Minnaar! toon uw magt!
Uw min deed mij verlieven:
Uw trouw, waar van ik alles wagt,
Moet door dezelfde liefdekracht
Op nieuws mijn boezem grieven!

Maar; als ge mij naar liefde vraagt,
Waar in zal ik ze U toonen?
Of zoude in 't hart, dat zig beklagt,
Als 't welk tot U geen liefde draagt,
De minste liefde woenen?

Die lust tot liefde, o lievend Hoofd!
Is door geen hel verslonden.
Al is 't een vonk, van gloed beroofd;
Ze is nog geheel niet uitgedoofd
Door al den vloed der zonden.

Gij, Jesus! die dat vonkjen voedt!
Kunt meerder liefde kweken.
Ai! laat dan in mijn jong gemoed
Een vlam van zuivren liefdegloed
Door alles heenen breeken!

Dat nooit uw glans mijn oog verveel,
Nooit afneem door gewooneheid,
Steeds voor mijn peinzende aandagt speel,
Mijn hart vervul, mijn zinnen stree!'
Bekorelijke schoonheid!

Laat al, wat in de weereld is,
Mij zonder U mishagen!
'k Moet nooit in deze wildernis,
Daar 'k menigmaal uw bijzijn miss,
Dat onverschillig dragen!

Laat mij geen ijde minnepijn
Tot dwaze klagten dringen!
Drenk Gij mij met uw liefdewijn!
Dan zultge 't eeuwig voorwerp zijn,
En 't sieraad van mijn zingen.

Mijn togten gloeien reeds, o Heer!
U wil ik alles geven.
Ontsteek dat jeugdig vuur nog meer!
Dat elk in mij uw beeldnis eer,
Uw liefde in mij zie leven!

Wie kent U, die U niet bemint?
Uw liefde kwam op aarde;
'k Zie, hoe zij U aan 't vloekhout bindt,
En door uw dood den dood verslindt,
Op dat ze mij bewaarde.

Mij, Jesus! mij? - ai! zend uw Geest,
Dat liefdepand, van boven,
Die 't schaadlijk ongeloof geneest;
Zo minne ik U! - Zij minnen 't meest,
Die U het meest gelooven.

Of, is 't uw zondaarsliefde niet,
Die mijne min doet gloeien,
Wanneer 't geloof de wonden ziet,
Waar uit uw liefde stroomen giet,
Om naar mijn hart te vloeien?

En als ik U, de liefde, min;
'k Ben 't eens dan met uw Vader:
Zijn welbehagen rust hier in:
Zo neemt het juichen een begin:
De hemel komt mij nader.

Stroomspiegel.

Vloeit, vloeiende stroomen! glijdt zagt door dit dal!
 En laatme mij spieglen, o kabblend kristal!
 Ontrolt mij niet golfjens! wordt effen, gij stroomen!
 Of, ben ik te laat aan uw oever gekomen?
 Straks hebtge voor nimfen uw loop wel gestaakt,
 En 't plooiende nat tot een spiegel gemaakt.
 Men zingt, hoe uw glas haar gedaante kon schildren,
 Men steelt uwe kunst, om het hart te verwildren;
 En, zoude uwe schuivende vlugt mij verbiên,
 Het leelijk en schoon van mijn wezen te zien.
 Of wiltge, zo kreuklend, de rimpels gelijken,
 Die 't gladde van 't ouderende aanzigt doen wijken.
 Gij sleept met uw golfjens die dartelheid mêe,
 En stort met uw wentlen dien wellust in zee.
 Zo stroomt ook de weereld, zo tuimlen heur baren,
 Zo glippen de dagen; zo rollen de jaren
 Van 't wisselziek leven, in 't aardsche verward;
 Nu streelt ons de vreugde, dan nijpt ons de smart:

Zo kussen nu dartlende golfjens uw zoomen;
 Straks woedenze, en scheuren uwe oevers, o stroomen!
 Dit is dan de schets, die uw spiegel mij gaf:
 Gij schommelt steeds zeewaards, en wij naar het graf.

Vloeit, vloeiende stroomen! gij moogt ons ontschieten,
 Uw schuurende vlugt zal ons nimmer verdrieten.
 Ontrolt ons nu, golfjens! dat is u gegund;
 Plooi, hobbelend vogt! u zo veel als gij kunt!
 Hoe zeer uw kristal voor onze oogen moog blikken,
 Dat vloeiend geschitter zal 't hart niet verstrikken;
 Maar de ijdele wereld, die 't dartelen mint,
 Wier glimmende luister onze oogen verblindt;
 De schomlende wereld maakt slingrende zielen:
 Heur woelend gebons stoot de danssende kielen,
 De danssende kielen der dobbrende jeugd
 In kolken van jammer uit stroomen van vreugd.
 Wijk, wislende vreugde, vlie, vliegende weelde!
 Zij kwelt ons te wreeder, hoe zagter ze ons streelde:
 Nu dartelt, en speeltze met kletsend geruisch,
 Straks stuift zij, en woedt zij met brommend gedruisch.
 Wijk, wellust! gij moet door onze akkers niet vloeien,
 Gij poogt die met bijtend venijn te besproeien;

Ai! kronkel u elders, of stuit uwen vloed,
 Die onkruid en distels zo weelderig voedt;
 Die God ons verlaten leert, eer wij het weten:
 Gelijk ook die stroomen hun bronnen vergeten.

Vloei, vloeiende wellust! met jammerend wee
 Door de engte van 't graf naar de hel, uwe zee.
 Uw draaiende stroomen zijn stikkende poelen,
 Daar giftige padden, en slangen in woelen.
 Uw glinstren is schijn, uw gemurmel geweld,
 En maakt, dat in 't lagchen het weenen zig smelt.
 Zou, zoude ik niet vlieden uw glibbrige zoomen?
 'k Zoek andere wateren, levende stroomen,
 Wier lieflijke koelte de zielen verkwikt,
 En laafnis aan hijgende harten beschikt.
 Vloei vloeiend, nooit ledige bron van genade!
 Ai! geef, dat mijn ziel in uw stroomen zig bade!
 Geslagene rotse! geopende bron!
 'k Ben onrein, en schuwe Gods brandende zon;
 Maar 'k waschme in uw stroomen, o bloedende Liefde!
 Gij bluschtet, mijn rotse! den gloed, die U kliefde.
 Drenk, drenk mij, die zonder U hijgende kwijn!
 En vloei met uw Geest door mijn dorre woestijn.

Zo zult Gij 't geloof, en de liefde zien bloeien,
 Naar mate uwe watren mijn akker besproeien.
 Zo brengen die stroomen mij 't zaligste lot,
 En schetsen, o volheid! de volheid van God.

Dagelijksche les.

Drie stukken moet ik daaglijks leeren:
 Mij zelf mishagen, God gelooven, mij bekeeren.
 Hoe meer 'k mijn slegtheid ken, te meer word ik bekoord
 Door 't zalige Euangelie-woord.
 Hoe meer ik op dat woord vertrouwe,
 En mijn verwagting op het Godlijke offer bouwe,
 Te meer ontvlamt mijn lust door Jesus liefdegloed,
 Om met een nauwgezet gemoed
 Mijn treden naar zijn wil te stieren:
 Zo zie ik met Gods beeld mij reeds op aarde sieren;
 Een heilgoed, dat mijn ziel aanvankelijk heeft gezogt,
 Omdat mijn borg het voor mij kogt.

Vroomharts klagt.

'k Zag onlangs VROOMHART staan bij 't vee,
 Met een bedrukt gelaat, met tranen in zijne oogen;
 Hij miste, zo 't mij scheen, dien zoeten zielevrêe,
 Die 't hart eens Christens houdt in blijdschap opgetogen.
 Zijn schaapjens dwaalden om hem heen;
 Maar ongevoelig voor 't geweest
 Van hunnen Herder, wien hun bijzijn niet kon stooren;
 Hij zocht door zucht op zucht
 Voor zijn benauwden boezem lugt,
 En deed aan 't eenzaam veld deez bange klagten hooren.

Lijdende Jesu! stervende Liefde!
 Wien mijne ellende 't harte doorgriefde,
 Zag ik mijn vleesch aan 't kruis eens gehegt,
 Zonden en lusten 't voedzel ontzegd!
 'k Moet aan uw voeten treurende klagen;
 Kenner der harten! weenend U vragen:

Ben ik wel ooit genet in uw bloed?
Woont er opregtheid in mijn gemoed?
Heb ik in waarheid me overgegeven;
Om voor uw aanzigt teder te leven?
Houdt ook geveinsdheid in mijn bestaan
't Oordeel verblind door vleinden waan?
Open, o Jesus! open mijne oogen!
Heb ik mij zelve zo lang bedrogen;
Koos ik een dwaalweg; 't is me tot smart:
Open, o Jesus! open mijn hart!
Israëls Leeraar, proever der nieren,
Gij die de blinden veilig kunt stieren!
Maakt uwe waarheid zondaars niet vrij?
'k Ben zo ellendig, wend U tot mij!
'k Moet in mijn boezem telkens gevoelen
Zondige lusten woeden en woelen;
Kwellende kommer, knagende pijn,
Doen mij geduurig moedeloos zijn.
Wrevelig morren, trouweloos zwerven,
Doen mij gestaâg uw vrolijkheid derven;
Daar ik mijne eerste liefde verliet,
Hadde ik verdiend, dat Gij me verstiet.

Zie op geen schulden, 'k smeeek om genade,
 Eeuwige Ontferming! sla ze niet gade!
 Zoude ik iets eisschen -? straf waar mijn lot,
 Was niet mijn Jesus Voorspraak bij God.
 Maar doet de vrugt, die 't kruis heeft gedragen,
 Duizenden zielen juichend gewagen,
 Dat er bij Jesus zaligheid is,
 'k Vlie dan naar Hem met al mijn gemis.
 Schittrende Zon van Godlijke klaarheid!
 Eeuwige Gloed van Liefde, van Waarheid!
 Dat voor uw glans mijn duisternis zwigt!
 Geef mij uw wijsheid, blijdschap, en licht!
 Laat tog opregtheid in mijn bedrijven
 Mij in uw waarheid eeuwig doen blijven!
 Ban uit mijn zinnen, al wat Gij haat!
 Laat mij U volgen, waar Gij ook gaat!
 Wil tog de logen ver van mij weeren!
 Laatme mij nooit tot ijdelheid keeren!
 'k Zal niet verdwalen; Jesus! mijn schat!
 Daar Uw genaë mijn regterhand vat.

Hier brak mijn Herder af, en daar de zon haar stralen
 Niet meer op 't veld deed dalen,
 Dreef hij zijn vee verzadigd naar den stal,
 Daar hij 't der zorg van 't alziend oog beval.

Zijn kommer scheen verligt door 't klagen:
 Zijn hart zo treurig, zo verslagen,
 Zo diep getroffen door zijn lot,
 Nu door het heilgeloof bemoedigd in zijn God.
 Zijn bidstem, ongestoord
 Voor Jesus uitgestort, was, dagme, reeds verhoord;
 Zijn ziel scheen alles van Gods goedheid te verwagten.
 Zo smaakt een vroom gemoed,
 Gesmolten in een tranenvloed,
 De blijdschap voor geweent, en troost voor bange klagten.
 En daar een ziel, die Jesus mint,
 In al haar moeite, in al haar vreezen,
 Reeds stof tot vrolijk juichen vindt,
 Wat zal dan 't vol genot der Hemelblijdschap wezen?
 En zoudtge vreezen, Vroomen? neen,
 Al gaat gij hier in druk en kommer heen!
 Waar 't hart om zonden treurt, daar zal Genade rijzen.
 Ja, schoon uw oog tot water smelt,
 Er valt geen traan, of ze is geteld,
 Wie 't meest voor Jesus weent, zal 't meest zijn Liefde prijzen

De verhooringe der gebeden.**I.**

Vroomen, die in smart gedompeld;
Overrompeld
Door een zielverwoestend rot
Van beroerende ongenugten,
Vaak moet zugten;
O! uw kirren klimt tot God.

II.

Wiltge uw knagend leed verzagten;
Stort uw klagten
Voor uw Vader schreiend uit!
Liefde zal die stem niet smooren,
Maar verhooren
't Bang gekerm van Jesus Bruid.

III.

't Is niet vreemd, dat aan een Vader
 (Wie is nader?)
 't Kinderhart zig openbaart;
 Wie, dan Hij, zal uwer oogen
 Tranen droogen?
 Wien is Sulamith zo waard?

IV.

Jesus heeft, door u te wasschen
 In zijn plassen,
 's Vaders liefde u toegezegd:
 Naar uw Vader dan gevloten
 Met uw nooden;
 Dit hoort onder 't kinderregt!

V.

Wat u nut is in dit leven
 Zal Hij geven;
 't Is uw eigen, wat gij ziet:
 Want, dat Jesus door zijn sterven
 Kon verwerven,
 Weigert God zijn kindren niet.

VI.

Heeft zijn Geest reeds hier beneden
Die gebeden
Uitgeboezemd voor den troon;
O! uw Voorspraak, Vriend, en Rader
Biedtze uw Vader;
Dan zijn 't eisschen van Gods Zoon.

VII.

't Vaderhart schijne op uw smeeken
Niet te breken,
Wordt uw bede eens niet vervuld,
Staakt het ongeloovig vreezen,
Dat ge als weezen
Voorts verlaten zwerven zult.

VIII.

Hier is weigren altoos goedheid,
Ja 't is zoetheid,
Schoon 't uw vleesch al bitter is;
Jesus wreekt wel nooit uw zonden,
Maar uw wonden
Heelt Hij somtijds door gemis.

IX.

Heft uw ziel dan door gelooven
Steeds naar boven;
Denkt, mijn Vader kent mijn nood;
En zijne Almagt zal mij schenken
Boven denken;
Voor zijn Liefde is niets te groot!

X.

Zou een zugt om hoog gestegen
Niet bewegen
Hem, die alles aan u gaf;
Ja; het Vaderlijk meêdogen
Slaat zijne oogen
Van uw wieg tot aan uw graf!

Klagt wegens gebrek aan, en bede om wasdom in de genade.

Mijn boezem hijgt, mijn vreugd vergaat,
O Jesus! groote Ontfermer!
Wijl 'k niet genoeg de zonden haat,
U teêr bemin, noch mij verlaat
Op U, als mijn beschermer.

Mijn ziel, o Jesus! kent U niet,
Gelijk zij zou verlangen:
Zagze immer van uw schoonheid iet;
Het oog, waarmeê ze uw liefde ziet,
Is met een floers behangen.

Ik vliê, 't is waar, met mijne ellend,
Met schulden, nooden, zonden,
Tot U, die mijn belangen kent,
Mij nimmer troostloos henen zendt.
'k Heb vreê door U gevonden.

Maar ach! mijn Borg! ik breek niet door:
Gij weet het, hoe 'k door traagheid
U dikwils uit het oog verloor:
En misse ik U, ik dwaal van 't spoor
Door ongelooft, en laagheid.

'k Heb stof tot juichen, ja mijn oog
Moest steeds van vreugde vloeien;
Maar 't ziet meest treurig naar om hoog,
Wijl schaars mijn hart ten hemel vloog
Door 't knellen van de boeien.

Te leven zorgloos, onbedeesd,
Bevrijd van 't helsch verschrikken,
Vertroost te worden door den Geest,
Is wel mijn ziel bekend geweest;
Maar slegts bij oogenblikken.

'k Heb wel van 't alverzoenend bloed
De kragt eens ondervonden;
Maar wijl de boosheid in 't gemoed
Steeds nieuwe wroeging rijzen doet,
Krijge ik steeds nieuwe wonden.

Hoe ras verlaat de vrêe mijn ziel!
Hoe ras is 't al vervlogen!
Hoe stond mijn slingerende kiel,
Als haar 't geloofsroer eens ontviel,
Niet strand en klip voor oogen!

Ik voel een lust, om 't jeugdig hart
Aan Jesus meer te wennen;
En, hoe ellendig, hoe verward,
Hem, als den Trooster in mijn smart,
Meer van nabij te kennen.

Zo moog zijn bloed in mijn bestaan
Zijn kragten meer betoonen;
Zo blaas zijn Geest mijn ijver aan,
Om meer door Hem tot God te gaan,
En in die rots te woonen!

Maar 'k word gestuit door tegenstand
Van onwil, lusteloosheid:
De vijand loert van alle kant,
En 't hart, dat met hem samenspant,
Is nog een bron van boosheid.

Och! kwam er eens een blijde tijd,
Dat ik, in God te vreden,
En blijkbaar aan zijn dienst gewijd,
Getrouwer, ook in fellen strijd,
Op Jesus spoor mogt treden!

Genoot mijn ziel den zoeten vrêe,
Dien Jesus geeft, bestendig;
Dan vreesde ik voor geen nakend wee;
'k Was, steunende op zijn priesterbêe,
Dan moedig, hoe ellendig.

Geen buil bleef, die de hel mij gaf,
Hoe ettrend, ongenezen:
Dan schrikte mij geen strijden af;
Geen wond zou dan een blijk van straf,
Maar van genade wezen.

Wie draagt van 't strijden voor zijn heer
Geen blijken tog van slagen?
Een krijgsheld stelt daar in zijne eer:
En 't voegt een Christen nog veel meer
Die teekenen te dragen.

Ja, Jesus! 't is uw werk, uw lust,
En de eer van uwen Vader,
Dat ik ten oorlog uitgerust,
Hoe 't stormen moog, de blijde kust
Van 't erfland veilig nader.

Al wat ik van uw hand genoot,
Is door uw dood verworven:
Ai! draag mij verder in uw schoot!
Mijn leven toon, dat Gij den dood
Aan 't kruishout zijt gestorven!

Treurige herinnering en blijmoedige vertroosting.

Schreiend oog, stort vrij uw tranen voor de voeten van uw Heer,
 Nimmer boog zig Adams nakroost laag genoeg voor Jesus neer!
 Laat de treurige herdenking van den ras vervlogen tijd,
 Van mijn kindsheid, van mijn jonkheid, aan de weereld toegewijd,
 Aan mijn doffe snaren huwen bange klagten van verdriet!
 Blijde toonen, hemelgalmen, slaat men op die citer niet.
 Denk ik aan die uren, dagen, jaren, rollend voortgesneld,
 Denk ik aan mijn dolend zwerven, zwervend hollen, dan versmelt
 't Weenend hart, dat, voortgedreven, afgeteisterd, snood bemorst,
 't Kneuzend juk der vuile zonden zo gewillig heeft getorst.

's Leevens ugtend, nauw verzezen, spelde reeds een droeven dag,
 Schorre kreetjens vulden 't wiegjen met een kinderlijk geklag,
 Adams klaagtoon, uitgeboezemd om het schenden van 't verbond,
 Werd reeds sprakeloos gestameld door den pas ontsloten mond;
 Lieve lonkjens, zoete lachjens, vloten voor dat bang gewezen,
 En geen wonder, 't gif der zonde vloog door bloed en spieren heen.

Dan wat is er niet te wagten, als de kindsheid reeds betoont,
 Dat er in den vuilen boezem niets dan hel en zonde woont?
 Groei van ziels- en lichaamskrachten, rijper leeftijd, tuigden ras,
 Dat Gods beeld in mij geschonden, ik een slaaf des Satans was:
 Daar hij al mijn zielsvermogens aan zijn wenk gekluisterd hield,
 Werden oogen, ooren, handen, voeten door zijn geest beziel.
 God in ootmoed teêr te vreezen, scheen mijne onbezonnen jeugd,
 't Hart te ontzetten van zijn vrijheid, 't leven van vermaak, en vreugd.
 Maar gewillig dus gekluisterd, blind geschokt door valschen waan,
 Zag ik draf voor lekkernijen, ketens voor sieraden, aan.
 Dartle toonen sloeg mijn citer: zugt tot jok en zotternij
 Joeg in 't ijdel hart een afkeer van gewijde poëzij.
 't Blij geschal van 't Euangelie, duizendmaal van mij gehoord,
 Werd in d'afgrond der vermaken duizend duizendmaal gesmoord.
 Weerldsliefde, dartle wellust, goud in schijn doch vliegend kaf,
 Trokken mij van 't spoor der waarheid, ver van God, en Jesus af:
 't Schuimend woên der holle golven slingerde geen veege kiel
 Ooit zo heftig op de klippen, als mijn ligt misleide ziel
 Door de Noordstar Eigenliefde, werd gestuwd op rots en strand,
 Toen de wind van lust en driften stormend gierde in 't zwellend wand.
 Schreiend oog stort dan uw tranen voor de voeten van uw Heer,
 Nimmer boog zig zulk een zondaar laag genoeg voor Jesus neêr!
 Dan, schoon hel en zonde razen, schoon de weereld vleiend zingt,
 Jesus roepstem, die veel scheller door metaal en rotsen dringt,

Klonk in Galileesche hutten, riep de visschers van den stroom,
Trok Matthëus van de tafel, en Zachëus uit een boom.
Als die klank nabij de muuren van Damascus werd gehoord,
Toen werd Saulus ras een Paulus, boog voor Jesus, blies geen moord;
Liet die Liefde ook mij niet lokken?... ja zijn honigzoete mond
Bood mij, in mijn bloed vertreden, zijn volzalig trouwverbond;
Hij wou zelfs mijn voorspraak wezen, Hij 't verzoenend offer zijn,
En zijn teder mededogen gaf mij balsem voor 't venijn;
Schonk zijn dood mij niet het leven?... zwijgt dan vloeken van de wet!
Want mijn kleed, hoe rood bezoedeld, is in Jesus bloed genet;
Laat de duivel scheldend wijzen op 't gescheurde en vuil gewaad;
Nooit verschijnt hij voor mijn regter, dat mijn voorspraak daar niet staat.
Ja mijn regter is mijn vader; Jesus is mijn bruidegom!
'k Werp mij in zijn liefden-armen, en ik ben er wellekom.
Felle tijgers mogen loeren, leeuwen brullen om mijn tent,
't Engelenheir om mij gelegerd houdt naar mij het oog gewend!
Zegt mij reine Hemelgeesten,... zendt mijn Jesus u niet uit?
Zweeft gij niet, als lijftrauwanten, om zijn teërbeminde bruid?
God te dienen in zijn tempel is, 't is waar, uw bezigheid,
Maar heeft Jesus zig op aarde dan geen tempel toebereid?
Immers wilt gij dien bewaken; ja, het volk door hem verlost,
Is uw zorgen dobbel waardig,... 't heeft uw vorst zijn bloed gekost..?
Vrolijk streelt mij 't blij herdenken, Serafijnen! hoe ge in nood
Op mijn kermen aangevlogen, mij bewaardet in uw schoot;

Dit ontvonkt mijn hart in liefde tot u, Cherubijnenkoor!
 Luistert dan naar schorre toontjens, geeft aan kindertaal gehoor!
 Jesus is uw hoofd..., mijn koning: - gij verheugt u in zijne eer...,
 Maar zijn roem is ook mijn blijdschap..., ja wij dienen eenen Heer!
 Gij volmaakt...; ik steeds gebrekkig..., - gij in 't juichend hemelrond...;
 Ik in 't tranendal..., - maar nadert niet mijn jongste morgenstond?
 Als mijn ziel, het stof onttogen, opwaarts vliegt, door u geleid,
 Naar de woonplaats, door mijn Goël mij voor de eeuwen reeds bereid:
 Dan, ten kerker uitgevlogen, zal ik door 't onmeetbaar zwerk
 Vrolijk snorren, zingend zweeven, u verzellen in uw werk...!
 Maar, waar voert mij mijn verrukking - ô vooruitzigt, dat mij streelt!
 Daar mijn ziel reeds in 't genoeg van die Hemellingen deelt.
 Schreiend oog stort liefdetranen voor de voeten van uw Heer!
 Op het wenken van mijn Jesus daalt een Hemelbende neêr!
 Dan hoe sollen ras de zorgen weer het dobberend gemoed,
 Dat, omringd van aardsch gewemel, telkens angst en kommer voedt.
 Beevend vreest mijn ziel de monsters, dees woestijnen, 't barre zand,
 Schrikt voor garens, die de Duivel; strikken, die de weereld spant.
 'k Zag laatst Vogelaar zijn netten spreiden voor het vliegend wild,
 't Lokaas vloot uit volle handen; even listig, even mild,
 Dagt ik, is mijn looze vijand, die, in 't loeren afgeleerd,
 Soms het grimmen in een lokken, 't brullen in gevlei verkeert.
 Scherpe heuvels, steile rotsen, kronkelwegen glibberglad
 Doen mij telkens struiklend wagglen, 'k dwaalde steeds van 't regte pad.

Wen mijn ziel haar gids, en leidsman, uit het zwerfziek oog verloor;
 En, door eigen waan betooverd, gaf aan eigen raad gehoor.
 Ja, moet niet mijn kommer rijzen, daar de droeve ervarenis
 Dikwerf mij de wrange vrugten smaken doet van dat gemis.
 Daar het derven van mijn Goël mij de vreugd van 't aanschijn vaagt,
 Even als een zonnetaning 't blinkend licht van 't aardrijk jaagt.
 Hoe veel banden, boeien, kluisters, trekken 't hart naar 't lage stof,
 't Lood der aarde stremt het zweeven naar het hooge hemelhof!
 Dit bedremmelt..., dit ontsteltme..., ja, het zwerven in den strijd
 Schijnt door tragen angst te stuiten 't rollend glippen van den tijd;
 En, gevoel ik eens mijn boezem blakend gloeien, om ter eer
 Van mijn Veldheer te verwinnen, of te sterven in 't geweer;
 Nauwlijks is de strijd begonnen, straks ontzinkt mij hart, en moed;
 Dan zijn, deinzen..., vlugten..., tuimlen..., vrugten van dien ijvergloed.
 Kan dit strijden wettig heeten, durve ik staren op het loon?
 Neen, aan 't eind van zulk een loopbaan hangt geen blinkende eerekroon.
 Jesus eischt getrouwe dienaars..., helden, stout in 't oorlogsveld,
 Sions vest wordt nooit beklommen, dan door worstlend stormgeweld;
 En dreef Gideon de bloodaarts uit het leger; ruim zo sterk
 Drijft mijn Jesus trage zielen uit het hemelworstelperk.
 Schreiend hart stort vrij uw klagten voor uw Vorst en Veldheer neêr!
 Wie gedroeg zig zo lafhartig in den dienst van zulk een Heer?
 Dan, wat baat dit angstig klagen, dat is taal van 't ongelooft;
 Wettisch zugten, ver-van Jesus, stelt het hart ten wissen roof

Voor den vijand, die ons nimmer in gestrenger boeien knelt,
 Dan, wanneer hij voor onze oogen Jesus als een wreedaard stelt.
 Droeve ziel! gij moogt vrij treuren, als ge uw trouwen Heiland mist;
 Maar treur nimmer, als u Jesus eigen wil en zin betwist:
 Treur vrij, als de zonde en weerd door haar schijnschoon u verheugt;
 Maar treur nimmer, als gij wanhoopt, om door eigen pligt en deugd
 U den weg tot God te banen...; 't is een rietstaf daar ge op leunt,
 Immers bouwt hij op een zandgrond, die op eigen deugden steunt.
 Treur om lauwheid, treur om traagheid, in geloof, in dankbaarheid,
 Maar laat nimmer zugt of klagten, heete tranen die gij schreit,
 U doen wanen, dat de Godheid, daar zij op dat smeeken let,
 Om dat kermen, ooit den toegang tot den troon u open zet.
 Treur vrij, dat gij uwen Goël, Jesus, niet genoeg bemint,
 Treur, als ge ergens, buiten Christus, troost, vermaak, of vreugde vindt.
 Dan, verblijd u, dat uw leven is verborgen in uw God,
 Dat uw vreugd, uw rust, uw sterkte, dat uw overzalig lot
 Niet berust in eigen handen..., neen, de rotssteen, die u schraagt,
 Wankelt nimmer; 't is een rotssteen, daar de Liefde roem op draagt!
 Vloeken hebt gij niet te vreezen, schoon uw vijand loeit en huilt,
 't Godslam draagt uw schuld en zonden; 't is in Jesus dat ge schuilt;
 Gij zijt in zijn dood regtvaardig, heilig in zijn heiligheid;
 God ontzegt der Wet hare eisschen, daar zijn Zoon uw zaak bepleit.
 Woelt de zonde in uwen boezem, is het hart noch ongekuischt;
 Denk, mijn Jesus is gestorven, denk, mijn liefde werd gekruist:

Kan u Ebal niet vertroosten; vlugt naar 't bloedig Golgotha!
 Zie daar heilfonteinen springen, stroomen vloeien van genaë!
 Voelt gij niet dan etterbuilen, striemen, leemten zonder tal;
 Jesus is 't, die in uw wonden wijn en olie gieten zal.
 Valt het strijden bang en moeilijk, siddert gij voor 's vijands magt?
 Denk, op 't einde van zijn strijden, riep mijn Jesus: *'t is volbragt!*
 Slaat de heldraak gloënde blikken, spart hij zijn verwoeden muil,
 Of, zoekt hij door tooverlonken u te lokken in zijn kuil?
 Denk..., men hoorde nooit een voorbeeld, van een schaapjen, van een lam,
 Dat de helleeuw aan mijn Herder door geweld of list ontnam.
 Neen, - mijn Herder weert de wolven, neen, Hij stuit het woest geweld.
 Neen, mijn Jesus kent zijn lamren, al zijn schapen zijn geteld.
 'k Sidder voor geen doodsvalleien, wijl mijn Zon daar stralen spreidt:
 Liefde in de eeuwigheid begonnen eindigt ook met de eeuwigheid!
 Schreiend oog stort vreugdetranen voor de voeten van uw Heer!
 Billijk werpt een arrem zondaar de eerekroon voor Jesus neêr!

Beschouwing van de sneeu.

Sneeuvoerende wolken! uw weemlende vlokken,
Die de oogen betoovrend tot schemeren lokken,
Zijn kweeksters van blijheid; nu 't stormen verhuist,
En 't wintersche bruin door het wit wordt gekuischt.
Ai! zag men het stormen der zonde bedaren!
En mogt men zo menige lessen vergaëren,
Als 't winterversiersel ons wonderen strooit;
Eer 't nuttig tafreel met de Sneeu wordt ontdooid!
Hoe! - 't vlugtig gedans schijnt de lugt te verwildren,
En, 't geen men op aarde zal zien, ons te schildren:
De kindsheid aan 't glijen - de jonkheid vol vreugd!
Aan 't hollend gedartel de hollende jeugd!
Hoor 't ijdel gerinkel van 't vliegende leven!
Zie rennende Weelde langs 't glibberpad zweven!

De Zorgen vooruit - en de Ellenden op zij!
 De Dood op de hiel en evenwel blij!
 Ontglibbert u zelve niet, wankele zielen!
 Het snorren der lusten zal schuurend vernielen.
 Bemint ge de vlugheid? - ontsnapt het gevaar!
 Vliegt ijlings! - het nadert, gevolgd van een schaar,
 Een dringende schare van prangende smarten,
 Die de eeuwigheid eeuwig in duurzaamheid tarten.
 De vormende hand, die het zwevende vogt
 Tot stollende pluimpjens zo wonderlijk wrogt;
 Die magtige Schepper, wiens scheppende wenken
 Den akligen winter met glanssen beschenken,
 Vervorme en versiere uw verbijsterd gemoed!
 Leer 't hijgende jagen naar 't blijvende goed!

Zak, zakkende Sneeu! met verdikkende vlagen!
 Het veld kan uw wollige zwaarte wel dragen.
 Uw koestrende koude brengt warremte meê,
 En vrugbaarheid zwemt in uw donsige zee.
 Schoon dwarlende winden uw vlugtende vlokjens;
 En schuddende takjens uw floddrende lokjens
 Doen dwalende zwerven, zij deinzen tog neêr,
 En keeren van de aard naar den hemel niet weêr:

Die, daarze, zig pakkende, onze akkers bedekken,
 De veiligste hoede voor 't vriezen verstrekken;
 Tot ge, in een bestendigen zonneschijn, smelt,
 En sapjens doet sijpen, daar 't zaadjen door zwelt.
 Maar, zoo ge voor dooiende winden moet vlugten,
 Dan doet uw bewatring den veldeling zugten,
 Als vinniger koude de landen befrist,
 En 't zaadjen zijn zwellen, ja 't leven verliest.
 Dies, dalende sneeu! doet ge ons voordeel of schade,
 Een sprekende schets van het woord der genade!
 Dat vrugteloos nimmer onze akkers besproeit:
 't Geeft leven, of maakt, dat de koude ons verschroeit.
 Ja, zoo we uit den hemel 't geloof niet ontvangen,
 Dan zal men vergeefs naar de vrugten verlangen;
 Schoon 't oordeel Gods sappige woorden genoot:
 De ziel wordt verhard, en het zaadjen vriest dood.
 Mogt, Bron van ons leven! uw Woord op ons dalen;
 Laat hemelsch Geloof onze ziel dan bestralen!
 Uw liefde wil immers (gij zegt het - ik hoor 't)
 Tot vrugtbaarheid zenden uw Sneeu, en uw Woord.

Sneeu dragende Winter! hoe zal ik u prijzen?
 Den roem van uw blinkende glanssen doen rijzen?

Niets haalt bij de reinheid van 't schitterend wit,
Dat velden, en boomen, en huizen bezit.
Als de aarde, verdord, u geen schoon kan vereeren,
Dan toot u de hemel in glinstrende kleëren,
En legt op die witheid den luister der zon.
Van allerlei schoon is de hemel de bron!
In 't harte, verkleumd door een winter van zonden,
Wordt niets, dan een donkere dorheid gevonden,
Verwisseld in 't bruin, door een windrigen waan
Van eigengeregtigheids vallende blaën.
Maar, stort in dien winter mijn Jesus zijn gaven,
Dan wordt al het vuil in zijn reinheid begraven:
Dan pronkt onze ziel met het zuiverste schoon,
En spreidt zo de witheid des hemels ten toon.
Hoe blank, onbezoedelde sneeu! gij moogt wezen,
Uw schitterende luister moet zwigten voor dezen,
Van wien het de kleeding der Englen niet wint,
En waar onze Schepper geen vlekjen in vindt:
Wat stipjen tog zoude die zielen besmetten,
Die Jesus in 't bloed van zijn liefde wil netten?
Ja, vlugtige sneeu! al uw zuivren mag schijn,
Uw glimmende schoonheid ligt smeltende zijn,

Gods reinigend bloed heeft het vuil niet verborgen,
Maar mogt ons waaragtige reinheid bezorgen,
Wier luister in 't gloeien der zon niet verteert,
Maar eeuwig, door Jesus beschenen, vermeert.

God erkend voor vader.**I.**

Mijn Vader leeft;
Hij is mijn God, die mij geschapen heeft:
Mijn Vader leeft, Die mij mijn schuld vergeeft.
Ik ben zijn kind,
Dat in zijn Zoon den toegang tot Hem vindt:
Ik ben zijn kind, Dat Hij om Jesus mint.

II.

Ik, hellewigt;
O wonder, daar mijne eindigheid voor zwigt!
Ik, hellewigt, Een kind van 't eeuwig Licht!
O liefdegloed!
Wat heb ik, dat mij zo beminnen doet?
O liefdegloed, Die mij ontvonken moet!

III.

Ik minde U niet;
 Gij zijt een God, die de eerste uw liefde ons biedt:
 Ik minde U niet, Daar ik uw gunst verstiet.
 O liefdebron!
 Uit welke alleen mijn heil zijn loop begon!
 O liefdebron! Dat ik U volgen kon!

IV.

Dat tog uw beeld,
 Mijn Vader! 't welke in alle uw kindren speelt;
 Dat tog uw beeld Mij glansrijk zij bedeed!
 'k Zie in uw Zoon
 Mijn Broeder, en mijn Voorspraak voor uw troon;
 'k Zie in uw Zoon Mijn pligt, uw gloriekroon.

V.

Bemintge mij?
 Dat ik U eer, van eigene eerzugt vrij!
 Bemintge mij? Dat ik gehoorzaam zij!
 Dat ik uw trouw
 Tog nooit verdenke, U nooit als hard beschouw
 Dat ik uw trouw In mijn geloofsoog hou!

VI.

Geef, dat ik, Heer!
Gelijk uw Zoon, de zelfverloochning leer!
Geef, dat ik, Heer! Mij telkens tot U keer!
Dat ik het kwaad,
Het welke U hoont, hoe klein het schijne, haat!
Dat ik het kwaad Door Jesus kragt tog laat!

VII.

Dat uw geslagt
Van mij op aard gezogt zij, en gëagt!
Dat uw geslagt Mij in den hemel wagt!
Mijn Vader leeft;
Schoon 't al verga, dat mij genoeg geeft;
Mijn Vader leeft, Die 't al geschapen heeft.

Zielszugt om eene eere van Christus te zijn.

Mag ik U, mijn Vader! vragen,
 't Geen in deze rampwoestijn
 Mij het meeste zou behagen;
 Laat mij in dees donkre dagen
 Dan eene eer van Christus zijn!

Zoudtge mij die beê niet geven?
 't Is voor Jesus hoofd een kroon:
 Immers wordt zijn naam verheven,
 Als wij Hem ter eere leven?
 Zoekt Gij de eer niet van uw Zoon?

Maar, wat durve ik, zondaar, smeeken;
 Ik weerspanning doemeling?
 Hier zou mij de moed ontbreken;
 'k Zou er nooit om durven spreken;
 Zoo het van uw gunst niet hing.

Kan ik wel te veel begeeren,
Daar Ge mij zo teder mint?
'k Zou 't gelukkigst hier verkeeren,
Zoo ik Jesus steeds mogt eeren:
Zoek het heil dan van uw kind!

Ja, Gij zoekt het, 'k weet het, Vader!
Maar ik zelf, ik zoek het niet.
Brenge aan Jesus liefde nader,
Daar ik lust en kragt vergader!
Ieder eert Hem, die Hem ziet.

Zoude ik onverschillig wezen,
Daar Hem anderen versmaên,
Die zijn naam en woord niet vreezen,
In zijn oog geen liefde lezen?
Zoude ik voor zijne eer niet staan?

Zoude ik Hem tot oneer strekken,
Die voor mij geen schande ontzag;
Die zig naakt aan 't kruis liet rekken,
Om de schande te bedekken,
Daar ik in gedompeld lag?

Zou 'k geene eer zijn van mijn Koning?

Ja, Hij is het waardig, Heer!

'k Weet geen beter dankbetooning,

Dan zoo 'k in mijn lage woning

Zulk een hoogen meester eer.

'k Weet, er zijn, die Hem veragten,

Smadend spelen met zijn naam;

Die van Hem hun heil niet wagten:

Vader! geef mij moed en kragten,

Dat ik zijns mij nimmer schaam!

Nu men 't zig eene eere rekent,

Als men stout met Jesus spot,

Of zijn woord als wantaal teekent;

Moet de liefde zijn uitstekend,

Die Hem huldigt als haar God!

Hemelsch Vader! leer mij waken,

Dat ze op Jesus rijksgebied

Nooit om mij hun laster braken!

'k Moet zijn dienst bevallig maken

Bij een ieder, die mij ziet!

Geef mij dan, (Gij kunt het geven)
Dat ik 't Euangeliespoor
Siere door Hem na te streven;
Dat men in mijn taal, en leven
Jesus zie, en Jesus hoor!

Laat het eigen in mij sterven!
Ijdele eerzugt leef niet meer!
Vader! doe mij 't heil beërven,
't Welke uw Zoon mij wou verwerven!
Mij tot blijdschap, Hem tot eer!

Doe het Ongeloof dan zwijgen,
Dat mij aftrekt van mijn Hoofd!
'k Moet steeds naar zijn invloed hijgen;
Jesus kan zijne eer niet krijgen,
Als men telkens niet gelooft.

'k Zal uw liefde niet verbloemen;
Trouwe God! vervul uw woord!
'k Zal het steeds Genade noemen,
En bij mensch en engel roemen,
Dat mijn God naar zondaars hoort.

***Zaligst genoeg in Jesus gemeenschap, na 't gebruik van 't H.
Nagtmaal.***

I.

Ja Jesus 'k heb genoeg.
Ik deele in alle uw schatten:
Wie kan mijn rijkdom vatten?
'k Heb meer, dan 'k immer vroeg;
Ja Jesus! 'k heb genoeg.
God heeft mij U gegeven,
Den wellust van zijn leven;
U stiet Hij in den dood;
Mij draagt Hij in zijn schoot.
Wie komt der Godheid nader?
Zo lief heeft mij uw Vader;
Hoe slegt ik me ook gedroeg.
Ja, Jesus! 'k heb genoeg.

II.

Gij zijt mijn eeuwig goed.
't Geen God mij wil bedeelen,
Wie zal mij dat ontstelen?
Hoe 't ongelooft ook woed;
Gij zijt mijn eeuwig goed.
Zou 'k U geene eer bewijzen?
En dankende U niet prijzen?
'k Heb nog dees dag gesmaakt,
Hoe rijk ge uw gasten maakt.
Ja, 'k heb uw bloed gedronken,
Mij door uw min geschonken:
'k Ben met uw vleesch gevoed;
Gij zijt mijn eeuwig goed!

III.

Gij zijt Gods eigen Zoon.
Uw Godheid doet haar stralen
Ook in mijn boezem dalen;
En siert mij met uw kroon.
Gij zijt Gods eigen Zoon.
'k Mag in dat Zoonschap lezen,
Ook 's Vaders kind te wezen:
Wij, Jesus! zijn toch één;
'k Heb 't al met U gemeen!
'k Mag op uw vriendschap roemen,
Ja U mijn broeder noemen;
Dat strekt U tot geen hoon:
Gij zijt Gods eigen Zoon.

IV.

Zijt Gij mijn Bruigom niet?
 Ik mogt U ondertrouwen;
 Die keuze kent geen rouwen,
 Die liefde geen verdriet.
 Zijt Gij mijn Bruigom niet?
 Gij woudt mijn banden slaken,
 En zult mij zalig maken,
 Wijl Gij mijn Jesus zijt:
 Dat huwlijksgoed verblijdt!
 Genade siert uw wezen,
 En 'k mag er Trouw op lezen,
 Daar Gij uw hand mij biedt:
 Zijt Gij mijn Bruigom niet?

V.

Mijn Herder zult Gij zijn.
 Ik zal met U niet dwalen;
 Gij zet mijn doolzugt palen:
 Ja, goede Jesus! mijn,
 Mijn Herder zult Gij zijn,
 'k Zal nooit in wildernissen,
 Uw zorg en liefde missen:
 Daar Gij mij henen leidt,
 Is 't voedsel mij bereid.
 Zoo 'k val, Gij zult mij dragen,
 En 't roofgediert verjagen:
 Ik vrees voor geen woestijn:
 Mijn Herder zult Gij zijn.

VI.

Ik ben uw eigendom;
En, met uw bloed geteekend,
Zie ik de schuld verrekend
Van mijner zonden som.
Ik ben uw eigendom.
U nimmer te begeven,
Is 't leven van mijn leven,
Terwijl ik al mijn kragt
Van U, mijn Koning, wagt.
Mijn God, mijn Vriend, mijn Rader!
Bid voor mij bij uw Vader,
Tot dat ik bij U kom!
Ik ben uw eigendom.

De betrekking op Christus, een pleitgrond om heiligende genade.

Beminlijke Jesus! Meêdogende Ontfermer!
Standvastige Leidsman! Getrouwe Beschermer!
Met droefheid aanschouwe ik de lauwheid, die 't hart
Van 't hemelsche ontledigt, in 't aardsche verwart.

't Is immers geen liefde zo weinig te denken
Aan U, die U zelven gedurig wilt schenken
Tot vrede, tot blijdschap aan 't ledig gemoed?
Ik heb U vergeten verkwistende uw goed.

Maar koos ik uw bloed om mijn schuld te bedekken,
Mijn kwijnende ziel ter genezing te strekken,
Uw God tot mijn Vader, en U tot mijn Hoofd;
Die keus was van U, die 't volbrengen belooft.

Toen hebt Gij U immers, toen hebtge U verbonden,
 Mijn ziel te bevrijden van 't woelen der zonden;
 Maar 'k vind nog zo weinig, mijn Heer, en mijn God!
 Dat zalige leven, dat heuchelijk lot.

Het denken onheilig, onheilig het spreken,
 Kon nimmer een eenigen zondaar ontsteeken,
 Om U en Uw dienst te verkiezen. O neen!
 'k Heb nooit zo voorspoedig uw heilspoor betrêen.

En voele ik mijn boezem door liefde al eens branden;
 Nog ligge ik gekluisterd met duizenden banden.
 Waar is mijn verwagting? - mijn Jesus! mijn grond
 Is 't woord, dat Gij geeft in uw vredeverbond.

Ik mag dan, ik moet dan, ik wil dan verwagten
 Uw Geest tot gelooven, tot strijden zijn kragten:
 Dit eischt uwe Goedheid, dit vordert uwe eer;
 Men kent aan de dienaars de magt van den Heer.

Ik ben tog uw dienaar, en Gij zijt mijn Koning;
 Mijn ziel en mijn ligchaam zijn immers uw woning?
 Gebie dan, mijn Vorst! dat de zonde verhuis!
 Klinkze allen, die oproer verwekken, aan 't kruis.

En heb ik uw vleesch tot een pand in den hemel;
Verhefme dan boven het aardsche gewemel!

'k Moet steeds aan U kleven, tot eindelijk mij
Uw bijzijn van zonden en smarten bevrij!

Doch laat mij door vlugten uw naam niet onteeren!

Ai! leer mij kloekmoedig de vijanden weeren!

Gij hebt mij verlost, en Gij staat voor den troon:
Bidt voor mij - uw Vader hoort altijd zijn Zoon.

De genadige belooning der goede werken.

Zegt nimmer, weerdlingen!
‘Een Christen heeft geen loon.’
Zwijgt, leert uw tong bedwingen,
Ze is onzen Vorst ten hoon.
Zoudt gij, een rot van slaven,
Van uwen aartstiran
Ontvangen grooter gaven,
Dan Jesus geven kan?
Neen gij, gij wordt bedrogen
Door vreugd, die kwelling baart,
Straks is uw loon vervlogen,
Wanneer gij scheidt van de aard.

De wereld met haar blikjens
Zal, door een zoeten schijn,
U strengelen in strikjens,
Die eeuwig ketens zijn.
En komt het uur eens dagen
Van uwen jongsten nood,
Dan zultge weenend vragen:
Waar vlugt ik voor den dood?
Dan slaat uw vreugd aan 't kwijnen,
En niemand blijft uw vrind:
Dan zal uw goed verdwijnen,
Als rook verstuift voor wind.
Gij dient slegts een verrader;
Verwagt van hem geen troost:
Hij is, al schijnt hij Vader,
Een moorder van zijn kroost.
Och! zaagt gij eens de schatten,
Die onze Vader heeft!
En kondetge eens bevatten
Het loon dat Jesus geeft!
Verwondring hield uwe oogen
Verrukt om al het goed,
Dat God uit mededogen
Ons schenkt om Jesus bloed.

Dit zoudt gij weenend smeeken:
Waar 't hart Gods liefde ziet,
Daar hoort men steenen spreken,
Verhardheid woont er niet.
Daar kan men vrolijk roemen,
Daar blaakt het hart in min.
Kiest dan, voor distels, bloemen,
Er zijn geen adders in.
Al ziet ge ons dikmaal weenen,
Een traantjen in de smart
Kan dikwerf troost verleenen
Aan 't afgefolterd hart.
En wil de Heer, bewogen
Met ons betreurd gezigt,
De heete tranen droogen,
Dan juichenwe in zijn licht.
Wie 't lieselijk omringen
Van Jesus min gevoelt,
Die kan zelfs schreiend zingen,
Hoe fel de vijand woelt.
En zou dan, God te vreezen,
Te leven op genaë,
Ons geen belooning wezen?
Waar bleef dan Golgotha?

Gods Zoon, vergeefs gestorven,
Had stervende aan zijn kruis
Ons 't leven niet verworven,
Verlost van 't helsch gespuis;
Zo lang tog als de wonden
Van Jesus, voor den troon,
Bedekken onze zonden,
Zo lang duurt ook ons loon.
Verdienen we om ons werken
Gods gunst en liefde niet,
Genade spreidt haar vlerken
Op gaven die men biedt.
Men voelt de liefde gloeien,
Als 't vuur van ijver blaakt:
Men voelt de blijdschap groeien,
Als 't hart tot God genaakt.
De zalige nabijheid
Van een drieënig God
Geeft heiligheid, geeft blijheid,
Schoon gij dat loon bespot.
Ja God wil in ons wonen,
En kroonen huis en hart,
En noemt men zulk een loonen
Geen prijs die alles tart?

Die op hun weg gedenken
Aan God des levens bron,
Dien zal zig Jesus schenken
Tot rots, en schild, en zon:
Die Leidsman stiert hun paden
In voor- en tegenspoed;
Het bitter zal niet schaden,
't Is in den nasmaak zoet.
En vordrenwe op de wegen
Van heiligheid en deugd,
Door Godsvrugt rijst de zegen,
Door liefde klimt de vreugd.
De Godsvrugt baart geen zorgen,
Zij kleedt ons niet in 't zwart,
Zij troost ons in den morgen,
En laaft ons kwijnend hart.
Als de avond onze woning
Bedekt, dekt ons een wagt
Van Englen; onze koning
Geeft psalmen in den nagt.
Een aarden vat te dragen
Is somtijds ons een last;
Maar spoedig zijn we ontslagen:
Het einde nadert vast.

God zal na wettig strijden
Ons geven de eerekroon.
Wie zou zig niet verblijden,
Die wagt op zulk een loon?

Inval op *de bloesem*.

Als de landman bloesemknopjens aan 't geboomte aanschouwen mag,
En zijn hoop op rijpe vrugten ziet vermeêren dag aan dag;
Slaat een bui van hagelsteenens soms het welig groeiend ooft;
En hij ziet zig dus van alles in een ogenblik beroofd.
Dat ik dan niet enkel bloesem, maar ook rijpe vrugten gaf!
Weer, o Jesus! door uw liefde, van mijn ziel den hagel af!
'k Hoor de buien gonzend nadren: o! verjaagze door uw Geest!
Zijn tot hier toe niet mijn bloempjens door uw trouw bewaard geweest?
Laatze dan tot rijpheid komen, waardig uwen liefdegloed;
Nimmer worden bloesems vrugten, zoo ze uw Almagt niet behoedt.

De heilige geest, de *trooster der treurigen*.

't Is Jesus Geest, die 's Vaders kroost
Behoedt, en stiert, en leert, en troost
In al hun tegenheden:
Hij schraagt hun schouders onder 't kruis,
Hij leidt hen naar huns Vaders huis,
Door Amana naar Eden.

Die Geest, verworven door zijn bloed,
Schenkt aan mijn afgetreurd gemoed
Weêr stof tot vrolijk zingen:
Daar Hij mij in de waarheid leidt,
Zie ik aan 't kruis de zaligheid
Gekogt voor doemelingen.

Is 't me in dit tranendal zo bang,
Zugt vaak mijn ziel: o God! hoe lang
Zal ik in Kedar wonen?
Hij toont mij, dat dees rampwoestijn
Een kruisschool voor mijn ziel moet zijn;
Een school voor al Gods zoonen.

Ligt mij de schuld benauwd op 't hart,
Prangt mij de smet met bange smart,
Vreeze ik 't gevolg der zonden;
Die Geest geleidt me op Golgotha,
Die roept in mij: Genaê! Genaê!
Die pleit op Jesus wonden.

Verguist mijn vijand mij met smaad,
Grimt hij mij aan, zoekt hij mijn kwaad;
Ik zie, bij 's Geestes stralen,
Dat Jesus hem in 's afgronds kuil
Gekluisterd heeft aan klauw en muil;
Zo kan ik adem halen.

Maar 'k heb o Geest! 'k heb U bedroefd,
'k Zag U voorbij, 'k heb vaak getoefd
In nood tot U te komen:
't Is blindheid in mijn ziel geweest,
Vergeef die schuld, vertroost mijn geest;
Dit hebtge op U genomen!

Zielszugt om *de bewerking des H. Geestes.*

O Heilge Geest! mijn licht, mijn leven!
 Hebtge oogen aan mijn blind verstand,
 Mijn doodig hart gevoel gegeven,
 Mijn ziel naar Jesus kruis gedreven;
 Ai! houd, o Geest! aan mij de hand!

Mijn trotsheid durft zig veel vermeten;
 Maar 'k zie, het geene ik zie, verkeerd:
 'k Heb, 't geen ik leerde, straks vergeten,
 'k Zal niets van mij, of Jesus weten,
 Zoo Gij mij 't zien niet daaglijks leert.

Hoe dikwils is mijn hart gesloten,
 Als of er hel noch hemel was!
 Gods vreeze bleef er uit verstooten,
 De lauwheid in de plaats gesproten,
 Zoo daaglijks niet me u trouw genas.

En, mogt ik gisteren al gelooven;
Nu is mij 't voorwerp onbekend.
Nooit wordt het deksel weg geschoven;
Ik kom geen zwaarigheid te boven,
Zoo Gij uw licht en kragt niet zendt.

Hoe zal ik Jesus ooit beminnen?
Hoe val ik smeekend God te voet?
Hoe zal 'k een deugdszaam werk beginnen;
Eene enkle zonedrift verwinnen,
Zoo Gij me niet gelooven doet?

Hoe zal ik 's Vaders deugden zingen,
En hoe eene eer zijn van zijn Zoon?
O Leidsman van ellendelingen!
Zie Jesus bloed; laat dat U dringen!
En daal in 't hart U aangeboôn!

Ai! geef, dat ik mij daaglijks kenne,
Op dat ik daaglijks mij mishag;
Nooit naar 't verleidend schijngoed renne,
Mij daaglijks aan 't geloof gewenne,
En hier het beeld van Jesus draag!

Laat mij uw woorden steeds bekoren,
 Waarbij ik steeds uw licht behoef;
 Mij nooit uw heilige inspraak smooren;
 Maar altijd naar uw lessen hooren!
 Och! dat ik nimmer U bedroef!

'k Moete in dees geestelooze dagen
 Tog nimmer U, o goede Geest!
 De schuld van ons gebrek doen dragen;
 Maar, als we uw invloed missen, klagen:
 'Ik ben er de oorzaak van geweest!

't Is loutre gunst, zoo we iets ontvangen:
 Och! gaf ik steeds Genade de eer!
 Erkende ik 't minste heilverlangen,
 En leerde ik meerder af te hangen;
 'k Ontving van uwe Goedheid meer.

Ja, wil uw gunst het mindre schenken;
 Men wagte er ook het meerder van!
 'k Moet ruim van 's Vaders liefde denken!
 Laat niets 't geloof in Jesus krenken,
 Wijl 'k zonder dat niet leven kan!

Laat nooit de zonde triumfeeren;
Het bloed van Jesus eischt haar dood!
Betoon uwe Almagt! Wil mij leeren
Den vijand moedig af te keeren,
Dien 'k door 't geloof ten afgrond stoot!

Ai! Geef, daar 'k mij aan God mogt wijden,
Dat ik mijns Meesters raad hier dien!
En, moet ik ooit voor Jesus lijden;
Laat, die 't mij boodschapt, mij verblijden;
Geen kruis mij ooit bezwijken zien!

Zo moet mijn voorbeeld andren stigten!
Zo worde ik op mijn reis gesterkt!
Zo zie ik zelfs den doodschrik zwigten!
Zo zal ik wonderen verrigten,
Als uw Genade wondren werkt.

Boetzang eener wederkeerende ziele.**I.**

O God! ik moet beven:
Hoe boos is mijn hart!
Hoe godloos mijn leven!
Wat ben ik verward!
't Geloof is vervlogen;
De ruste uit mijn ziel;
De vreugde uit mijne oogen.
Hoe dobbert mijn kiel!

II.

'k Werd onder het dwalen
Door slaapzugt verrast:
Ik sloeg aan het malen,
En sluimerde vast.
De Hel aan 't verspieden;
De Zonde op de been;
De Lusten aan 't zieden;
Want Jesus verdween.

III.

Een afgrond van zonden
 Verstikt nu mijn geest.
 'k Heb duizenden wonden,
 Die niemand geneest;
 Nu Jesus mijn klagten
 Regtvaardig versmaadt:
 Wat heb ik te wagten,
 Als die me verlaat?

IV.

Het oordeel verduisterd;
 Het harte verschroeid,
 Aan 't Eigen gekluisterd,
 Door driften geboeid,
 Verhard in het kwade,
 Met trotsheid vervuld;
 Misbruik ik genade,
 En terg uw geduld.

V.

Is, hemelsche Vader!
 Uw Zoon nog mijn vrind?
 Is zulk een verrader,
 Als ik ben, uw kind?
 'k Brak trouwloos mijne eeden:
 Maar, heb ik dat bloed
 Ook willens vertreden,
 Dat zondaars behoedt?

VI.

O Goedheid! wat hoor ik?
 Gij roeptme nog weêr!
 Mijn God! U verloor ik!
 Gij zoekt mij - ik keer.
 'k Zie, Jesus! uw wonden,
 Wier kragt ik versta.
 'k Zet bergen van zonden
 In zeen van genaê.

VII.

Zo worde ik gewasschen!
 Gods wraak, en mijn smet,
 In Godlijke plassen
 Gesmoord, en genet!
 De schuld mij vergeven!
 De vriendschap hersteld!
 Van 't kwaad ik ontheven!
 O Heer! ik versmelt.

VIII.

Geen Duivel had slimmer
 Uw liefde gehoond:
 Geen zondaar is immer
 Zo gunstig verschoond.
 U tederst te minnen
 Is vuurigst mijn wensch.
 Mijn trouw moet het winnen
 Van engel en mensch!

De droevige inwooning in het vleesch.

'k Moet in de rampwoestijn bouwvallig leem bewoonen,
Door 't woest gestorm der Hel geschokt met stoot op stoot.
Wanneer ik 't Ongeloof zie aazen op mijn brood,
Zoekt in haar voorraadschuur de Weereld mij te troonen.

En de oude Mensch, helaas! durft zig halstarrig toonen,
Hij wijkt niet, schoon verjaagd; hij blijft mijn huisgenoot:
Met List vereenigd zweert die valschaart mij den dood,
En poogt mijn besten vriend te bannen, of te hoonen.

Geef, Jesus! dat ik nooit mijn dienst dien vijand wij!
Dat zijn gezelschap mij steeds onverdraaglijk zij;
Wijl 't op mijn veege ziel daar afgronds pijlen hagelt!

Zijn bijzijn zij me een hel! Ach! dat ik biddend waak,
De zege wagtend strijde, en naar uw toekomst haak!
Klink, klink Hem aan het kruis! Hij heeft er U genageld.

Opwekking tot *boetvaardigheid*, bij gelegenheid van den Bededag.

O God! die Neêrland hebt gedagvaard voor uw troon,
 Uw Goedheid schittert als uw Magt in 's lands geschigten;
 Uw Heiligheid en Liefde in uwe strafgerigten;
 En uw Genade roept ons daaglijks tot uw Zoon.

't Ondankbaar volk versmaadt uw gunst, vertrapt uw kroon;
 Het doet zijn boosheid voor uw vloek, noch zegen zwigten;
 Zijn spotzugt wil uw Wraak tot ons verderf verpligten;
 Het stelt zijne eere in 't kwaad, zijn wellust in uw hoon.

Mag zulk een hellerot U, vlekloos God! nog nadren?
 Mag Ootmoed bij den drom der smeekers mij vergadren;
 Ik bidden voor dit land; daar 'k een der snoodsten ben?

Zoude ik, voor eigen blind, gemeene schuld belijden?
 Neen, laat bij Jesus kruis mijn zonden mij doorsnijden!
 Ik ween om 't Vaderland, als ik mij zelve ken.

De noodzaaklijkheid van *Jesus voorbede*; bij dezelfde gelegenheid.

I.

'k Heb mijne, en Neêrlands schuld gezien,
 Betreurd, en op gebogen kniën
 Voor 's Heeren troon beleden.
 Ik zigt voor mij, en 't Vaderland
 't Gerommel van Gods ingewand
 Met tranen, en gebeden.
 Maar, ach?
 't Geklag,
 't Hartloos zugten
 Doet mij dugten:
 Zou dat smeeken
 't Heilig hart der Godheid breken?

II.

Ik vond mijn heil in Gods genaê;
 Ik zeide op Jesus eischen: Ja.
 'k Mogt Hem weêr hulde zweeren!
 Ik koos voor mij den dienst van God:
 Dat vrij de Weereld mij bespot!
 Het zal mijn ziel niet deeren.
 Was maar
 't Gevaar
 Niet te vreezen,
 Dat voor dezen
 Mij mijn pligten
 Deed of niet, of slegt verrigten!

III.

Ach, Jesus! moest om mijn geweên,
 Mijn wederkeeren, en gebeên
 Uw Vader zig ontfermen;
 Dan smoorde ik in een helschen gloed,
 En Neêrland in een jammervloed;
 Maar 'k werpe ons in uwe armen:
 Bid Gij
 Voor mij,
 Voor dees landen,
 Daar uw handen
 Kerken bouwden!
 God verhoort. - Wij zijn behouden!

Het geloovig wederkeeren.

Mijn dorre ziel, door dorst verstikt,
Zeeg schier in onmagt neder;
Maar krijgt, door Jesus bloed verkwikt,
Haar kracht en blijdschap weder:
Nu, nu verheffe ik Gods genaë;
En, had ik duizend tongen,
Er werd door mij van Golgotha
Nog niet genoeg gezongen.
Ik ben voldaan, ik heb genoeg;
Ik zie op Jesus wonden,
En dus dat Hij de straffen droeg,
Die 'k wagtte voor mijn zonden.
Dat offer stelt mij zo gerust,
Dat ik vrijmoedig nader:
En daar mijn ziel den Schootzoon kust,
Noeme ik mijn Regter, Vader!

Hoe speelt de blijdschap in mijn hart!
Hoe rijst het stil vertrouwen!
Geloof en hoop verjaagt de smart,
Doet me op een rotssteen bouwen:
Hier vinde ik schatten, die den tijd
En de eeuwigheid verduuren;
Denk, weerdling! als ge u verblijdt
't Is vreugd van weinige uren:
'k Zit aan een bron van ware vreugd,
En, zijn mij die vermaken
Reeds zulk een wellust in mijn jeugd;
Wat zal mijn grijsheid smaken!
't Geen Jesus schenkt, zou dat vergaan?
Neen 't zal gestadig groeien:
De beste zegen komt eerst aan,
Als wij ten einde spoeien.
Dan, als de wereld u belacht,
En deerlijk laat zugten,
Geeft ons 't geloof de meeste kragt,
En de allerzoetste vrugten.
Ik zie op Hem als mijn Profeet,
En Hij let op mijn gangen;
Hij kent al mijn verdriet en leet,
Maar ook mijn zielsverlangen.

Zijn priesterampt doet mij gewis
Op zijn rantzoen betrouwen;
Daar Hij een vloek geworden is,
Zal God me in gunst aanschouwen.
Die heeft in dezen grooten Zoon
Een eeuwig welbehagen:
Die Zoon wil bij zijns Vaders troon
Vergeving voor mij vragen;
De Geest, op Jesus priesterbeê,
Mij met zijn licht bestralen:
Dit doet den zegen en den vrêe
In mijnen boezem dalen.
Nu smert het mij, dat ik niet meer
Mijn Heiland kan beminnen;
En telkens instorte, als ik weêr
Van nieuws op wil beginnen:
Maar 'k vlugt naar U, o Goël! die
Veel sterker zijt dan allen;
Laat in mijn hart, dat ik U biê,
De Dagon's nedervallen!
Ik roepe u voor mijn Koning uit,
Ik wil uw scepter eeren:
En, volgende uw bazuïngeluid,
Van U het strijden leeren:

Gij kondt u over mij met regt,
Dit weet mijn ziel, beklagen:
Ja, wierd uw invloed mij ontzegd,
Moest ik uw gramschap dragen;
Ik boog mij diep in 't stof ter neêr,
'k Zou U regtvaardig noemen;
Ik gruw, wanneer ik denk, o Heer!
Mijn misdrijf te verbloemen.
Maar ach! 'k heb straf genoeg geleên
Door 't missen van uw aanschijn;
Ja, ging ik zo nog langer heên,
't Zou ras met mij gedaan zijn.
Dan Gij reikt mij den scepter toe,
Ik valle aan uwe voeten;
Mijn Jesus, nooit ontfermens moê,
Komt de eerste mij ontmoeten.
Zie daar, mijn Koning! dan een hart
Vol vijandschap, vol boosheid,
Vol traagheid, lauwheid, druk en smart,
Vol angst, vol moedeloosheid.
De droefheid kwelt mijn ziel zo lang,
Als mij de zonden kwellen,
Verwon ik meer, 'k zou in gezang
Veel meer uw lof vertellen.

Dies, trouwste Jesus! zal 't gemoed
U eeren, loven, vreezen;
Gij moet het door uw offerbloed
Van zonden steeds genezen.
Is nu mijn droeve ziel getroost
Door 't zien van uw genade;
Sla mij, gelijk een Vader 't kroost,
In mededogen gade!
Is niet uw goedheid en uw magt
Mij weêr op nieuws gebleken;
Ai geef geloof, 'k zal in uw kragt
Door alles henen breken.
Geef kragt in zwakheid, moed in strijd,
Een pad door U beveiligd,
Een leven aan uw dienst gewijd,
En blijdschap U geheiligd.
Mijn veege mond vermeldte uw eer!
Zo zal mijn ziel ontbonden
Ten Hemel spoên, om U, mijn Heer!
Te dienen zonder zonden.

De Hemel ware een plaats van pijn,
Zo ééne zonde daar mogt zijn.

Wiegezing.

Mag ik wel uw waggelend wiegjen nadren, jonggeboren spruit?
 'k Mag; ik zie reeds aan uw lonkjens, dat uw fierheid niemand stuit:
 Neen, de onnozelheid baart gulheid, ziet geen luister, kent geen rang;
 Ja, gij reikune zelfs uw handjens, luistrend naar mijn kinderzang.
 Welk een schoonen dag belooft het, als de zoete minzaamheid
 In den ugtend van het leven zulk een lieven glans verspreidt!
 'k Zal dan ook rondborstig wezen, wijl gij door uw voorbeeld leert,
 Dat uw kindsheid het gemeenzaamst met Eenvoudigheid verkeert.
 Konde ik maar den toegang vinden onbelemmerd tot uw hart
 Door den dikken drang der nevels, die het kinderbrein verwacht!
 Want ik moet U (neem die lofspraak, als een welkom, gunstig aan!)
 Bij uws levens aanvang melden, dat gij eeuwig zult bestaan.
 De eeuwigheid, al is dit wartaal voor uw kinderlijk verstand,
 Houdt uw teder levensdraadjen vast gestrengeld in haar hand.
 Denkt dan niet, aanminnig wichtjen! dat gij slegts geschapen zijt,
 Om hier in een wieg te schomlen: neen, dat duurt een korten tijd.
 Straks verblijdtge ons, als uw jonkheid aller liefde tot zig troont.
 En zig in haar spelen geestig, in haar staamlen schrander toont.
 Maar uwe edelste vermogens sluiten dan hun kring nog niet;
 Wijl een ieder met verlangen op uw rijper leeftijd ziet:

Als het denkvermogen toeneemt, en 't vernuft in vlugheid bloeit:
 Als de zinnen kragtigst werken, en het vuur der togten gloeit:
 In dien leeftijd spant de Satan tegen 't ijdel hart zijn boog,
 En, die 't hoogste staan verheven, lopen 't allereerst in 't oog.
 Maar, wanneer u in die dagen 't zoetste dier vermaken streelt,
 Die de wereld, als zij 't gulste is, uit haar rijksten schat bedeeft,
 Dan ook zultge, daar uw boezem jagend naar verandering hijgt,
 Wensche ik, leeren, dat gij nimmer in die vreugd voldoening krijgt:
 En deze oogst is niet te majen, als de levenskracht verslenst,
 In die onverzaadde grijsheid, die zig telkens anders wenscht.
 Neen, maar 't onbekende voorwerp, daar het oog der ziele op staart,
 Wordt of nergens, dat 's onmogelijk, of in de eeuwigheid bewaard.
 Liefjen! - luikt de vaak uwe oogjens? - Ai! verschoon hem, die u stoort.
 Word tog wakker, als ge sluimrend van uw eeuwig aanzijn hoort.
 Voor eene eeuwigheid geschapen! - kan er grooter hoogheid zijn?
 Bij dien luister is 't geslikker van al 't aanzien ijdele schijn.
 Dat een zingend Serafijntjen zijn geluk als eindloos roem!
 Wat beletme, spraakloos wichtjen! dat ik u zijn zusjen noem?
 Ja, die reine hemelgeesten, aan de hemeltaal gewoon,
 Zouden u die spoedig leeren, en doen zingen eenen toon.
 Nimmer zouden zij zig schamen in hun reien u te zien;
 Maar veel eer, kondt gij niet volgen, u hun vlugge wiekjens biën.
 In hun altijd blij gezelschap, dat zig steeds in God verheugt,
 Zou hun zangstof u doen juichen, en uw heilstaat zijn hun vreugd.

Maar gij zijt een zondig wormken, een verdoemlijk Adams kind,
 Waar hun God, dien zij beminnen, niets, dan 't geen Hij haat, in vindt.
 Daarom zweven duizend spookten om uw schokkend wiegjen heen;
 Duizend smarten, die het krijten slegts verwisslen met geweën.
 In de pijnen reeds gezwagteld, heeft de ziekte u op haar schoot,
 En doet u haar borsten zuigen, tot ge aan slaap raakt in den dood.
 Maar, gelijk u in uw luiers nu geen angstig vreezen prangt,
 Zultge, hope ik, nimmer voelen, welk een wee den dood vervangt;
 Leedjens wringen, snakkend huilen, grijnsjens van de felste pijn,
 Zouden, om den angst te schetsen van de hel, geen trekken zijn.

't Is niet om u bang te maken, dat ik, jonge weerdling!
 U begroete als zo rampzalig, en van zulk een naarheid zing.
 't Is niet om u God te schildren als een wreeden dwingeland,
 Die zelfs kleine kinders plagende, alle liefde en deernis bant.
 Neen, o neen! Hij is de goedheid. Zijn genade gaf zijn Zoon;
 En die leed voor zulke kinders duizend smarten, duizend doën.
 Ja, zijn kruisbloed wischt de vlekken uit uw zieltjen ruim zo wel,
 Als het allerzuiverst water 't oppervlakkig vuil van 't vel.
 God heeft bij uw doop verzegeld, datge een heilbron vinden zult
 In den geest en 't bloed van Jesus tegen Adams smet en schuld.
 Jesus zet den hemel open, dien Gods gramschap voor u sloot,
 En Hij nodigt u zo vriendlijk van de hel in Abrams schoot.
 Schrei niet! spaar uw wiegetraantjens, tot dat uw geloove eens schreit
 Liedetranen van verwondring, van berouw, van dankbaarheid.

'k Wensche u zo gelukkig, datge Jesus voor de weereld kiest,
 En zijn rijkdom voor haar speelgoed, dat bij 't graf zijn glimp verliest.
 O! de weereld geeft u wellust, die de lachjens pijnlijk maakt;
 En de zonde reikt u appels, daar de dood venijn op braakt.
 Maar mijn Jesus geeft u schatten, die eene arme weereld derft,
 Blijdschap, die zij nimmer kende; 't eeuwig leven, alsge sterft.
 Jesus roept u tot zijn volheid, 't is zijns Vaders hoog gebod,
 Datge naar die stem zult luistren - Geef gehoor dan aan uw God!
 Zoudtge u voegen bij de weereld, die met opene armen staat?....
 Sterf dan liever in dat wiegjen, eerge Jesus zo versmaadt.
 Maar, zoo gij naar de artsenijen, die Hij in zijn hand heeft, grijpt,
 Alles zal dan heilzaam wezen, of het kittelt, of het nijpt.
 En al loopt uw levenspaadjen hier wat hobbelig of krom,
 God geleidt u als uw Vader, Jesus als uw bruidegom.
 Serafijnen, die u schuwden, vliegen op Gods wenk u bij;
 En, om vaardig u te dienen, zweven ze u gestaag op zij:
 Volg hen juichend! schoon uw juichen doffer klinkt op 't aardsche rond
 Dan het hunne: scheller wordt het in den jongsten morgenstond.

Tweespraak tusschen *Immanuël*, en *eene afgedwaalde ziele*.

IMMANUEL.

Verdwaalde ziel, waar heen....? ontvlugt uw Goël niet!

DE ZIEL.

't Is mijn bevekt gemoed, dat voor uw glanssen vliedt.

IMMANUEL.

Hoe! staat dan heil of troost door vlugten u te wagten?

DE ZIEL.

Neen, 'k vrees, Gij hebt het oor gesloten voor mijn klagten.

IMMANUEL.

Wie las ooit gramschap op mijn minzaam aangezicht?

DE ZIEL.

Woont niet Gods Heiligheid in 't ongenaakbaar licht!

IMMANUEL.

Heb ik dien toegang dan mijn vrienden niet gegeven?

DE ZIEL.

Maar ach! mijn naam is uit uw vriendenrol gewreven!

IMMANUEL.

Is niet ons trouwverbond gevestigd in mijn bloed?

DE ZIEL.

Maar, zoo de vuile ziel onkuische vlammen voedt?

IMMANUEL.

Wat vonken zijn het, die niet zwigten voor mijn stralen?

DE ZIEL.

Wien zag men ooit zo ver, zo stout, van Jesus dwalen?

IMMANUEL.

Reeds voor uw aanzijn was uw zwerfzugt mij bekend.

DE ZIEL.

En des stond nooit mijn naam in 't eeuwig testament.

IMMANUEL.

Gij dringt dan met uw oog in Gods geheimenissen?

DE ZIEL.

Het vonnis van uw Woord zal dus mijn staat beslissen.

IMMANUEL.

Mijn Woord tuigt mijne trouwe en liefde op ieder blad.

DE ZIEL.

Maar wraak voor hem, die trouwe, en liefde, en woord vertrad.

IMMANUEL.

Ben ik dan u gelijk, heb ik mijn trouw verbroken?

DE ZIEL.

Ik brak die eerst, door aan mijn eigen net te rooken.

IMMANUEL.

Maar hangt dan uw geluk van uw getrouwheid af?

DE ZIEL.

't Was om getrouw te zijn, dat ik mijn woord u gaf.

IMMANUEL.

Betaalde ik aan mijn kruis den prijs niet voor uw zonden?

DE ZIEL.

Maar wee hem, die dat kruis, dien losprijs heeft geschonden!

IMMANUEL.

Is dan mijn rijkdom voor uwe armoê niet genoeg?

DE ZIEL.

Ja, zoo mijn doolziek hart niet naar de weerdeld vroeg.

IMMANUEL.

Die blindheid zal mijn Geest en Woord in u genezen.

DE ZIEL.

Maar vreest hij billijk niet, die willens blind wil wezen?

IMMANUEL.

Mijn Geest buigt ook uw wil; Hij leeft in u door mij.

DE ZIEL.

En drukt mij dan het juk van zondenheerschappij?

IMMANUEL.

Hij wil uw trooster zijn, u hoeden voor bezwijken.

DE ZIEL.

Ik heb den Geest bedroefd, en zag Hem van mij wijken.

IMMANUEL.

Hij is uw vijand niet, geloof mij op mijn woord.

DE ZIEL.

Maar wijkt hij dan van een, die Jesus toebehoort?

IMMANUEL.

Die Goedheid doet haar licht een oogenblik verdwijnen.

DE ZIEL.

Die gloed zal, vrees ik, in mijn boezem nooit weêr schijnen.

IMMANUEL.

Sta stil, verdwaalde ziel! pleit niet voor 't ongelooft.

DE ZIEL.

Die zonde maakt mijn oor voor al uw roepen doof.

IMMANUEL.

Die zonde viel aan 't kruis mij 't bitterst om te dragen.

DE ZIEL.

'k Zal dan in de eeuwigheid die schuld het meest beklagen.

IMMANUEL.

Die schuld is ook voldaan; Ai keer ootmoedig weêr!

DE ZIEL.

Och! dat uw Hemelgeest mij 't wederkeeren leer!

IMMANUEL.

Ik zie uw tranen, en mijn Vader hoort uw smeeken.

DE ZIEL.

Laat uw Genade dan mijn steenen hart verbreken!

IMMANUEL.

Zit neder bij mijn kruis, ga in Gethzemané.

DE ZIEL.

Maar heb ik niet verbeurd, dat ik dien grond betreê?

IMMANUEL.

Mijn Vader heeft om mij dat regt aan u geschonken.

DE ZIEL.

Boei daar mijn ouden mensch; die worde aan 't kruis geklonken!

IMMANUEL.

Met mijnen laatsten stond gaf hij den laatsten snik.

DE ZIEL.

Maar waarom leeft en woelt hij tot dit oogenblik?

IMMANUEL.

Dat keurt mijn wijsheid best, dat leert u biddend waken.

DE ZIEL.

Maar ook het snerpend zuur der wrange zonden smaken.

IMMANUEL.

Ik dronk dien kelk geheel, daar gij een droppel proeft.

DE ZIEL.

Was uwe bange ziel ook om mijn schuld bedroefd?

IMMANUEL.

Ja, 't woord, *Het is volbragt!* is ook voor u gesproken.

DE ZIEL.

Och! wierd mijn koude ziel dan door uw gloed ontstoken!

IMMANUEL.

Ik zie mijn liefdezoon die in uw boezem schijnt.

DE ZIEL.

Maar zo dit koestrend licht eens uit mijn hart verdwijnt?

IMMANUEL.

De zon wordt door een wolk bedekt, niet weggenomen.

DE ZIEL.

En met die wolken zie ik vaak het onweêr komen!

IMMANUEL.

Geen onweêr zoo verwoed, of 't luistert naar mijn stem.

DE ZIEL.

Maar dwale ik eens van 't spoor naar 't nieuw Jerusalem!

IMMANUEL.

Ik ben uw Herder, en mijn Vader is uw Hoeder.

DE ZIEL.

Mijn ziel valt voor u neêr, mijn Schepper, en mijn Broeder!

IMMANUEL.

Verlaat u op mijn trouw, ik sta voor de uitkomst in.

DE ZIEL.

O zielverkwikkend woord...! ô gloed van Hemelmin!

IMMANUEL.

Vrees niet, als u mijn hand wil door valleien leiden.

DE ZIEL.

Zoude immer nood of dood mij van uw liefde scheiden?

IMMANUEL.

Mijn oog wijst u het spoor, ik vatte uw regtehand:

DE ZIEL.

Ik volg mijn Redder, 'k volg naar 't Hemelsch Vaderland!

De school van Jesus.

I.

Eigen kragten
Te veragten
Wordt in Jesus school geleerd;
Lust en zinnen
Te overwinnen
Past een ziel, die daar verkeert.

II.

Zig om schatten
Af te matten
Wordt van Jesus afgekeurd:
't Zondig haken
Naar vermaken
Wordt in deze school betreurd.

III.

Om zijn vlekken
 Te bedekken
 Leert men vliên naar Jesus bloed.
 Voor zijn kwalen
 Leert men halen
 Balsem, die genezen doet.

IV.

Christenpligten
 Te verrigten
 Om dat Jesus die gebiedt;
 't Al te haten,
 En te laten,
 Wat zijn oog ongeerne ziet;

V.

Nauw te letten
 Op de wetten,
 Die Hij aan zijn posten sloeg;
 Alle dagen
 't Kruis te dragen,
 Agter Hem, die 't zwaarste droeg;

VI.

Door gelooven
't Hart naar boven
Te verheffen uit het stof;
En door hopen
Blij te loopen
't Enge pad naar 't hemelhof;

VII.

Hem in 't streven
Aan te kleven
Zo in vreugde als droefenis,
Wordt bevolen
In de scholen
Waar in Jesus Leeraar is.

Het is volbragt.**I.**

Genadig God! in de eeuwigheid,
Eer 't menschdom was geboren,
Heeft reeds uw Zoon als borg gepleit;
En, eer het ging verloren,
 Waart Gij voldaan;
Gij naamt zijn borgtogt aan,
En liet ons vrede hooren.

II.

Het is volbragt! Gij wagt niets meer;
Uw naam is opgeluisterd:
In Jesus blinkt uw glorie weêr,
Door mij zo snood verduisterd.
 Nu zwijgt de wet;
 De zonde is pal gezet;
De Heldraak is gekluisterd!

III.

Het is volbragt, waarin uw Wraak
 Uw Heiligheid moest toonen:
 Dat vrij Genade zondaars slaak!
 Het zal uw Regt niet hoonen.
 Het is volbragt,
 Waarmede uw Wijsheid, Magt,
 En Waarheid was te kroonen.

IV.

Het is volbragt, al wat ten zoen
 De Middlaar moest betalen:
 Wat kon ooit aarde of hemel doen,
 Dat bij dit werk zou halen?
 De Schepper leed
 Voor 't geen de mensch misdeed;
 Zou die voldoening falen?

V.

Gij zijt voldaan; Gij roeptme toe,
 En laatme, o diepte! smeecken,
 Dat ik geen verder pooging doe,
 Om 't Vaderhart te breken;
 Gij zweert, geen kwaad,
 Zoo 'k mij verzoenen laat,
 Aan mij te zullen wreeken.

VI.

Gij zijt voldaan: 'k val in uw schoot.
 Heb ik U stout beledigd;
 Uws Schootzoons leven en zijn dood
 Heeft U geheel bevredigd.
 Ja, Amen! 't zij,
 Gelijk Gij 't wilt, voor mij!
 'k Zij door uw Zoon verdedigd!

VII.

Het is volbragt! ik ben voldaan.
 Ik, schuldig en verdorven,
 Mag in des Vaders vriendschap staan:
 Mij is zijn Geest verworven.
 De Godmensch heeft
 Voor mij op aard geleefd,
 En is voor mij gestorven.

VIII.

Volbragt is al de zaligheid;
 Ik moetze maar ontvangen.
 Gods trouw volbrengt, daar Jesus pleit,
 Zijn eisch, mijn zielsverlangen.
 Ik bidde U, leer
 Mij dies in alles, Heer!
 Van Jesus aftehangen.

IX.

Het is volbragt! de Vader zal
Zijn Zoon met eere omringen.
Het is volbragt! juich tranendal!
Geloof nu, doemelingen!
De Hemel wagt
Om eeuwig 't is volbragt
Met Jesus Bruid te zingen.

Jesus roepstem tot eene afgedwaalde ziele.

Ondankbre Ziel! sta stil! wat heb ik u misdaan?
 In welken modderpoel deed mijn geleide u zinken,
 Dat gij, steeds deinzend, van mijn zij zijt afgegaan?
 Wat bittren beker moestge op mijnen kruisweg drinken?
 Valt u mijn jok te hard; is u mijn last te zwaar?
 Konde u in Mij, mijn Geest, of Vader iets mishagen?
 Zietge onregt in mijn doen? of, vreest gij voor gevaar,
 Zooge aan mijn liefde en trouw uw zaligheid bleeft wagen?
 Wat, wat misdeed ik u? Getuig nu tegen mij!
 Laat al het schepsel, dat mijne Almagt vormde, hooren;
 Mijn Vader vonniss, wie er schuld heeft, ik, of gij!
 Zijne uitspraak, hun geroep moete u de ziel doorbooren!
 Hebtge in mijn oog voorheên die schoonheid niet gezien,
 Die u bekoorde, meer dan 's weerelds tooverlonken?
 Hoe dikwijls boog mijn schoon uwe ongebogen kniën!
 Hoe dikwijls hebtge uw hart en liefde mij geschonken!

Dit streelde meest uw oog, wanneer 't uw doemschuld zag,
Datge ook genade van mijn lippen mogt zien vloeien:

Dit trok uw jeugdig hart, en smoorde uw bang geklag;
Dit boeide u aan mijn dienst, en deed uw liefde gloeien.

Is nu mijn schoon vergaan? vervloog het met den tijd?
Zietge op mijn aanschijn dan niet meer 't genadeteeken?

Of, heeft uw sluimrend oog aan slaapzugt zig gewijd,
Of, aan den ijdlen glimp der weereld blind gekeken?

Was niet mijn liefde alleen het voorwerp van uw lust;
De rots voor uw geloof; de schuilplaats, daarge in vlugttet;

De stoffe van uw roem; het steunsel van uw rust;
Uw troostbron alsge in druk, of onder zonden zugttet.

Wat was de eenvoudigheid beminlijk in uw oog,
Toenze ijvrig bidden, en vrijmoedig zijn, u leerde;

Toen, ieder oogenblik, uw hart ten hemel vloog,
En steeds gemeenzaam, als mijn vriend, met mij verkeerde.

't Zijge in uw bidvertrek, op weg, bij andren waart;
't Zij 's weerelds vleizugt u, of 's vijands list deed vreezen,

't Zijge u in onmagt, of met schulden vondt bezwaard,
Mijn bijzijn zogtge alleen; ik moest uw wond genezen.

Geen zonde zaagt gij, of gij wierpt u in mijn bloed:
De grootste misdaad heeft u sterkst daar heên geprikkeld,

Eerge, als een vuile worm, die steeds in modder wroet,
Door uitstel u in 't kwaad hadt dieper ingewikkeld.

Wat drukte u, dat gij niet ontboezemde in mijn schoot?
 Wat deedt gij zonder eerst mijn wil en raad te vragen?
 In blindheid was ik licht; 'k was Redder in den nood:
 En, hebtge reden u dier vriendschap te beklagen?
 Waar faalde tog mijn trouw? waar brak ik ooit mijn woord?
 Waar liet ik u van hulp; waar van mijn bloed versteken?
 Of wordt uw zwakheid nu door eigen kragt geschoord,
 En zuivertge u van schuld in eigen tranenbeken?
 Herdenk, verdwaalde ziel! hoe dikwijls ge in mijn smart
 De snoode gruwlijkheid der zonde mogt beschouwen:
 Zo dikwijls wet en vloek den schrik joeg in uw hart,
 Deed u mijn bloedig kruis op Gods genaë betrouwen:
 Daar zaagtge God voldaan; en 't al voor u volbragt;
 De wet verstomd, de dood geboeid, de hel gesloten,
 Den Geest verworven, en Gods gunst u toegedagt;
 Den hemel u bereid, mij in de hel gestoten.
 Daar smertte u 't zondenkwaad; daar heeft geloof geschreid;
 Daar zaagtge in mijnen angst de straf, die u moest treffen;
 Daar hadtge aan mij genoeg; daar wou de dankbaarheid,
 Zo veel ze weenend kon, mijn liefde alleen verheffen.
 Al wat mij griefde, hebt gij 't oorlog daar verklaard,
 En in mijn heilig bloed mijn Vader trouw gezworen;
 Zo hebt gij uit de gal, die 'k smaakte, zoet vergaërd,
 En nergens werd uw rust dan uit mijn angst geboren.

Al wat het schepsel u tot lichaamsvoedsel gaf,
Ik boven duizend ter verkwikking u bedeelde,
Waardeerdetge als een vrugt gesproten uit mijn graf,
Een vrugt, die heete dorst of bloedig zweet u teelde.
Hoe dikwijls hebtge op mij, als uwen borg, geroemd;
Mij als uw Voorspraak en Beschermmer aangebeden;
Mijn God uw Vader, en mijn Geest uw Vriend genoemd;
U zelf mijn eigendom, en mij uw schat beleden?
Werd niet het ongelooft, dat twijffelde aan mijn woord,
De lauwheid in de liefde, als 't ergste kwaad geteekend?
Waar in werd niet mijn naam gespeld, mijn lof gehoord?
Welk uurtjen zonder mij werd niet verspild gerekend?
Maar ach! die tederheid is, toen mijn liefdezon
U met haar koesterlicht het kragtigst heeft beschenen,
Toen ik de dudaims van u verwagten kon,
Door onbedagtsaamheid als de ugtenddau verdwenen.
Hoe heeft uw dankbaarheid beantwoord aan mijn min?
Kom, doe mij rekenschap van al de ontvangen gaven,
Die mijn genade u schonk, waar blijkt heur aanwas in?
Of hebtge, o trage ziel! ook mijn talent begraven?
Of was mijn hart en hand gesloten voor uw nood,
En liet ik nimmer u mijn troost, mijn liefde smaken?
Ja 'k zogt u telkens op, als gij mijn oog ontvloedt,
Om door mijn liefdestem u 't vlugten te doen staken.

Bedenk u, hebtge u ooit verbijsterd of verdwaald,
 In twijfelmoedigheên of druk verward, gevonden,
 Waar uit u deze hand niet heeft te rug gehaald?
 Of liet ik immermeer u sterven aan uw wonden?
 Waar is uw liefde? spreek! waar is uw dankbaarheid?
 Ontkent gij mijne gunst, of hebt gij die vergeten?
 Ik heb om u geweend; maar 'k zie niet, datge schreit,
 Al wordt uwe ontrouw door mijn goedheid u verweten.
 Is, lauwe ziel! mijn kruis niet meer u aangenaam?
 Of, schriktge om daar het zéér van uwe wond te voelen?
 Ontvlugt gij 't vriendlijke oog, waarmeê 'k u daar beschaam?
 Of, smart het u te zien het kruissen uwer boelen?
 Is, 't geen ik daar verwierf, niet waardig, dat gij 't zoekt?
 Is, 't geen mijn bange ziel daar duizend doôn deed sterven,
 Toen mij mijn God verliet, niet waardig, dat gij 't vloekt?
 Of, wilt gij eeuwig ook zijn zalig bijzijn derven?
 'k Heb in uw vroege jeugd u minzaam opgezogt,
 En deed in mijnen dood u Gods gemeenschap smaken;
 Maar hijgtge telkens wel naar 't heil, zo duur gekogt;
 Of schijnt uw lauwheid soms het zoeken schier te staken?
 Kan vorige genaê (gij weet wel beter: neen!
 Neen! zegt uw eigen hart) u rust of kragten geven?
 Waarom dan wiltge niet door 't heilgeloof alleen
 Met mij vereenigd en in Gods nabijheid leven?

Gij zoekt, hoe heimlijk ook, vrijmoedigheid en kragt,
 Helaas! te dikwijls uit gestalten af te leiden;
 Maar 't is de arglistigheid der booze hellemagt,
 Om van mijn volle bron uw ledig hart te scheiden.
 Verstoot mijn volheid niet! gebruikze in elk geval!
 't Geen gistren in u was, komt morgen niet te stade;
 Of vindtge in mij niet meêr uw schat, uw zalig Al?
 En walgt dat leven u, afhankelijk van Genade?
 Waar is dat treuren om het dagelijksch gebrek;
 Dat regt verfoeien van de ligtst verbloemde zonden;
 Dat wasschen in mijn bloed van de allerminste vlek?
 En, o! dat leertge nooit, dan starende op mijn wonden.
 Zijtge in den pligt getrouw, en strijdt gij tegen 't kwaad,
 Gelijk een leereling, die aan mijn posten waakte;
 Gelijk een krijgsknegt, die zijn Veldheer niet verraadt;
 Gelijk een zondaar voegt, die ooit mijn liefde smaakte?
 Is uw gedrag voor mij op aarde schande of eer?
 Kon ooit tot mijnen dienst uw voorbeeld andren wekken:
 Wie ziet in u den glans van mijn genadeleer?
 Wie leest op uw gelaat van 't Godlijk beeld de trekken?
 Is dat ontrouwe ziel!.... Maar 'k stake mijn verwijt:
 'k Heb u vrijwillig lief: ik voel 't; ik min u teder.
 't Verdriet mij, datge, o smart! van mij geweken zijt:
 En daarom spoed u! keer, ik wagt u, keer tog weder!

Keer tot uw Goël weêr! versmaa mijn smeekstem niet;
Gij hebt van mij geen wraak, geen bits verwijt te vreezen;
Ai! open slegts uw hart, nu gij mij nadren ziet;
Ik zal uw heil, uw troost, op nieuws uw blijdschap wezen.
Leef in mijn leven dan: en sterf in mijnen dood!
Geef u geheel aan mij; 'k heb mij aan u gegeven!
Verlaat, o goede Geest: mijn Vader! ai verstoot
Geen ziel die 'k wederbreng! ik gaf voor haar mijn leven.

Eenzame wandeling, Veldzang.

Somber boschjen, stille lommer, groene dreven, lagchend veld!
 Die, schoon sprakeloos, de grootheid des gedugten Scheppers meldt:
 'k Mag hier thands in 't eenzaam wandlen; ô! dat ik mijn Maker zag!
 Dat zijne almagt, dat zijn liefde, met zijne eer me aan 't harte lag!
 Zoude ik nog ondankbaar wezen, daar zijn goedheid mij bestraalt;
 En, gelijk die zonneglanssen, op mijn kouden boezem daalt.
 Dorre takjens aan de boomen schetsen wel mijn dorren stand,
 Doen mij telkens angstig vrezzen, dat het snoeimes, door de hand
 Van den tuinheer opgenomen, mij zal rukken van den stam,
 En met afgesnoeide loten zal verwijzen tot de vlam.
 Maar ik hope op zijne goedheid; Hij kan door den zonneschijn,
 Wind, en regen der genade, mij een vrugtbre plant doen zijn.
 Wijk dan! wijk dan! angstig woelen, 'k zal tog in mij zelven niet,
 Dan, al wat mij prangt, bemerken: daar een bronwel van verdriet
 In mijn boezem schuilt en borrelt, zoekt mijn ziel alleen haar vreugd
 Door me in Jesus te verliezen, Hem te dienen in mijn jeugd.
 'k Zet nu mijne voeten voorwaards op dit lommerrijke pad,
 O! hoe spreken hier de boomen; ieder kruidjen, ieder blad
 Roept mij toe met blijde galmen: looft den Heer, want God is goed!
 Alle zijn wij hier getuigen van uws Goëls liefdegloed.

Spreek! ja spreek vrij, schomlend lover! 'k leen vrijwillig u mijn oor;
Zingt mij, lieve nagtegaaltjens! met uwe orgelkeeltjens voor!
'k Zie, ik hoor hier niets dan wondren, 't zweemt hier naar het Paradijs:
't Is of 't al hier saam moet spannen tot des grooten Makers prijs.
Maar wat wil die schorre krekel..? wat die kikker..? dat geluid
Jaagt bijkans al 't zoet genoeg uit mijn hart en zinnen uit.
Zwijgt..; gij stoort die zoete bekjens, die hun stemmetjens zo zagt
Samen mengen; 'k had uw krijten hier vooral nu niet verwacht.
Waarom stoort gij mijn verrukking? maar helaas! o dwaas bestaan!
Zie ik hier een boozen wrevel voor een regt bestraffen aan?
Zijn die dieren dan geen schepsels daarge uws Makers magt in eert;
Heeft zijn wijsheid dan die toonen aan die kelen niet geleerd?
Wraakt gij God dan in zijn werken; staak dit morren, 't is gewis,
Dat zo een doldriftig woelen, enkel trotsheid in u is.
Even als die nagtegalen zingen zij huns Scheppers lof;
Blijkt tog niet de magt der Godheid ook in wormen van het stof
Even zeer, als in deze eiken? wel mijn ziel, watge immer ziet,
Wees zo spoedig in het morren, haastig in 't bedillen niet.
Dat uw aandagt hooger stijge, daar dit voorval u belet,
Dat gij verder, op dit paadjen, ongestoord uw voeten zet.
In de weereld lacht ons dikwijls, al wat leeft, volvrolijk toe;
't Paadjen schijnt volmaakt te loopen; maar hoe is ons 't hart te moe,
Als er eens een schorre krekel onze vreugd en voorspoed stoort,
En de vrolijke gezangen in 't gehuil van jamren smoort?

't Is tog altijd vol van lagen, schoon 't voor 't oog al veilig schijnt,
 En wij zien niet, dan te spade, dat de blijdschap ras verdwijnt.
 Dan, het morren kan niet baten, wrevel scheidt geen zoet uit zuur;
 Want door grimmend tegenstreven groeit de droefheid uur op uur.
 Laat dan nimmer 't hart, gefolterd door een overmaat van druk,
 In een ongeloovig klagen, bronnen zoeken van geluk!
 Neen, in Gods bestuur te rusten; zo te willen als Hij wil,
 Maakt de ziel bevrijd van kommer, vrolijk, vergenoegd, en stil.
 Jesus op zijn weg te kennen, en te volgen, waar Hij gaat,
 Is in 't ondermaansche leven, de allerheugchelijkste staat.
 Is het alles juist geen blijdschap, zijne Goedheid kent ons hart;
 Geeft ons kragt om 't kruis te dragen, en zijn Liefde ziet de smart,
 Die ons treft, met mededogen; Hij geneest die op zijn tijd,
 Maakt de diepst verslagen zielen soms het spoedigst weêr verblijd.
 Leert dan, vroomen! leert gestadig door geloove op uwen Heer
 Stil te wagten; Hij, uw Goël, heeft u lief; wat wilt ge meêr?

Nu, nu mag ik verder spoeden, 'k voel mijn aandagt opgewekt
 Door een nest van duizend rupsen, dat den hovenier verstrekt
 Tot een voorwerp van zijn klagen, van zijn zoeken, van zijn haat,
 En die, kan hij ze verderven, geene er van in 't leven laat.
 't Zijn de roovers van de wouden; 't allergroenste blad en ooft
 Wordt door hen, als door een leger, van de boomen weggeroofd.
 Billijk hebt gij u te vrezen; zoo gij door hem wordt bespied;
 Uwe onnozelheid, uw jonkheid hoedt u voor zijn woede niet.

Dan, ik zie in deze rupsen een tafreel van mijn gemoed,
 Dat in zig wel duizend nesten, en millioenen rupsen voedt.
 Ach mijn hart! gij zijt de moeder, die zo menig ondiep teelt:
 Zie met schaamte hier u zelven, schoon dit schouwspel u verveelt.
 Ach! die wormen voortgekropen knagen blad en bloesem af,
 En vernielen in den zomer 't hoopjen, dat de lente gaf.
 Dus dus kruipen ook de wormen uit mijn hart als uit hun nest;
 Wriemlen in mijn jonge leden, 't frischste groen behaagt hun 't best.
 Denk ik somtijds, aan dit takjen zie ik dat een bloempjen bloeit;
 't Schielijkst wordt het afgegeten, als het vrugtjen 't weligst groeit.
 Hier ontspringt mijn oog in tranen, en mijn boezem is bevreesd:
 'k Ben in 't stooren van die roovers nooit genoeg getrouw geweest.
 Dit is de oorzaak, dat ik nimmer groote en rijpe vrugten droeg,
 Maar van schaamte moest verstommen, als mijn Jesus er naar vroeg.
 Leer mij, Jesus! vlijtig zoeken naar 't gewormte, datme knaagt!
 Leerme 't edelmoedig dooden, 't zij mijn lust, daar 't U behaagt!
 Dan zal ik een wonder wezen van uw liefde, van uw kragt;
 Geef mij dan en moed, en sterkte, die ik beide van U wagt.
 Maar wat ruischt daar in mijne ooren; 't is een beek, een waterval,
 Die mijn heeten dorst zal lesschen, en mij leerzaam wezen zal.
 Vloeit vrij, vloeit vrij zilvren golfjens, 'k zie uw kristallijnen vogt;
 Gij zijt welkom in het wandlen, wijl ik lang een stroompjen zocht.
 'k Zet mij hier in 't gras ter neder, daar ik, in bespiegeling
 Opgeleid tot hooger dingen, van mijns Jesus volheid zing.

Hij, een bron van levend water, laaft mijne afgematte ziel,
 Die, ontzet van die verkwikking, ras in onmagt nederviel;
 Gij vloeit altoos uit uw bronnen, 't vlieten wordtge nimmer moê;
 En uw water drenkt de velden: maar, o kabblend beekjen! hoe
 Hoe gij stroomen meugt, uw volheid haalt bij Jesus volheid niet,
 Die door 't vlieten niet vermindert, maar hoe langs hoe sterker schiet.
 Dit is 't water, dat voor eeuwig mij door God geschonken is;
 'k Vinde in Hem een schat van gaven, voor gebreken, voor gemis:
 Moet ik eens van dorst versmagten; ach! dan is 't mijne eigen schuld,
 Mag 't geloof maar in mij leven, 'k zie mijn nooden straks vervuld.
 Maar ik moet niet enkel aanzien, neen, ook smaken van dit nat:
 Zou ik henen gaan, al eer ik van dit vogt gedronken had;
 'k Was onwaardig, dat dit beekjen op mijn pad mij had ontmoet:
 Kom dan...., dit verkwiktme...., nog eens...., ô wat is dit water zoet!
 Nu nu is mijn dorst geweken; ja; zo laaft mijn Jesus mij,
 Als ik hem niet slegts aanschouwe, maar ook onbekommerd vrij
 Van zijn water mag gebruiken, tot verkoeling van mijn dorst,
 En tot zuivring van mijn leden, die geduurig zijn bemorst.
 Ben ik moê van lopen, strijden, hoe versterkt mij dan dat vogt!
 Ja, het maakt, dat mij mijn vijand dus ver nimmer overmogt.
 Ja, 't geneest ook wonden, striemen, hoe gevaarlijk, hoe vervuild;
 En de rots, daar 't uit komt vlieten, stelt hem veilig, die er schuilt.
 Dan, het zal niet enkel springen in dit strijdperk: neen; die bron
 Springt tot in het eeuwig leven, daar ze in de eeuwigheid begon.

Vloei dan, vloei dan, schuurend beekjen! hoe gij 't lichaam ook verkwikt,
 'k Wierd voor eeuwig zonder Jesus door den dorst der ziel verstikt:
 Dies voor mij altoos uw water minder in waardij zal zijn;
 Gij verfrist alleen het lichaam, dit geneest de zielepijn.

Maar mijn oog moet verder weiden door dit lagchend lentegroen;
 Hoe volvrolijk speelt het leven in dit jeugdige plantsoen,
 Dit is mij een schets van zulken, die in Jesus hof geplant,
 En bevogtigd, als de wilgen groeien aan den waterkant.
 Daar die nieuwgezette loten zijn geteeld uit Godlijk zaad,
 Hoe hun wortels dieper schieten, hoe hun loof ook frisscher staat:
 Ik, die even door genade ben geplant in Jesus hof,
 Groei het allertraagst van allen, daarom heb ik schamens stof;
 Wat is de oorzaak van mijn kwijnen? - 'k heb de reden reeds gemeld,
 Wijn 'k de groei van 't loof in 't schieten van de wortels heb gesteld.
 Dan dit faaltme, 'k werd in Jesus niet genoeg geworteld, en
 Is het dan wel wonder, dat ik dor in bloem en bladen ben?
 En zo zal het altoos wezen, ik zal altoos kwijnend staan,
 Zoo mijn wortels door 't geloove niet in Jesus dieper gaan.....
 Maar ik zie ook rijzige eiken; welk een fiere deftigheid
 Ligt onopgesmukt op wortel, stam, en kruin, alom verspreid:
 De eerbied treftme; 't is geen wonder, dat wel eer het Heidendom,
 Onze Vaders, eikenbosschen koozen voor hun tempels, om
 Hunne Godheên in te dienen; daar de hoogheid, daar de magt
 Schittert in die trotse kruinen... arme weereld! is uw pragt,

Hoe door kunst ook opgeluisterd, iets bij 't geen natuur ons geeft?
 'k Tart u me een paleis te toonen, dat zo trots een gevel heeft.
 Maar daar ik mijn oog laat grazen op zo schoon een kunsttafreel,
 Staart mijn ziel op Gods beloften, die zo zeker zijn, als veel;
 Sla ik 't bijbelblad slegts open, 't is zijn Goedheid, die mij toont,
 Dat in 's Vaders welbehagen, Jesus, alle volheid woont.
 Ja die Jesus schept genoegten tedre kruidjens mild te voên,
 En voor storm en hagelbuien, die hun dreigen, te behoên.
 Hij zendt rijken dauw en regen, die hen sappen trekken doet,
 En, terwijlze weelig groeien, schetsen zij zijn liefdegloed.
 Dan deze eiken doen me ook peinzen op dat woord ons toegezeid,
 Dat zijne Almagt ons zal maken eiken der gerechtigheid.
 Bron van goedheid! 't is mijn voorregt, U te manen op uw trouw;
 Geef mij! dat ik uw beloften, Amen, in uw Zoon aanschouw!
 Maar, wat zijn er duizend wondren aan mijn aandacht niet ontvlugt;
 Agteloosheid sluit ons de oogen, en berooft ons van de vrugt,
 Die oplettendheid moest gaëren uit de werken van dien God,
 Van wiens wil en wenken afhangt, en ons leven, en ons lot.
 'k Zit hier eenzaam, maar mijne oogen zien een weerd van gediert,
 Dat in dit bestek, hoe klein ook, om mij loopt, of kruipt, of giert.
 Beestjens, klein en onaanzienlijk, maar veel schooner uitgedost,
 Dan de pragstigste der Vorsten, zijn hier bezig, om hun kost
 Zelf te zoeken, daar hun ijver in het werken aan mij toont,
 Hoe de nijverheid in 't zoeken steeds met vinden wordt beloond.

Maar 't verbijsterd oog moet scheemren, daar mij die verscheidenheid
 Dezer ongeziene wereld zulk een glans van majesteit
 Doet bemerken, en mijn aanzigt diep van schaamte blozen doet,
 Daar de grootheid van dien Schepper in mijn blind en traag gemoed
 Vaak zo weinig diepe trekken van ontzag en eerbied drukt.
 Ach! dat eens die snoode laauwheid uit mijn boezem wierd gerukt!
 'k Hoor u snorren, brommend vliegjen, strijk uw zeiltjens; zet u neêr!
 Toon mij in uw kunstig lijfjen de edle grootheid van uw Heer;
 Schoon uwe oogjens, vlerkjens, pootjens, voor het oog verbazend klein
 Mogen schijnen, zweeft ge snellijk door die ruime velden heên.
 Welke een rapheid in uw leden! wat is 't, dat uw oog niet ziet?
 O de vlugheid van mijn lichaam haalt bij uwe snelheid niet.
 Was ik in het tijdig vlieden voor mijn vijand maar zo vlug!
 Zag mijn oog niet slegts van voren, maar, als 't uwe, ook van den rug,
 'k Wierd zo vaak niet overrompeld; dies me uw oog, o vliegjen! leert,
 Hoe voorzigtig hij moet wezen, die bij vijanden verkeert.
 Maar wat glans van schoone kleuren dekt uw lijfjen, als een kleed,
 Wilde ik u geheel beschouwen, deze dag wierd gantsch besteed.
 En dan zou mijn oog nog staren, 'k riep dan nog, o God! uw magt
 Kan ik zien, maar niet doorgronden: wijsheid goedheid! O... maar zagt
 'k Voel een dier, dat komtme kwellen; 't is een spinnetjen, o spijt!
 Durft mij zulk een dier trotseeren, dat zig in mijn smart verblijdt.
 Ai! ontvalme; 'k zal u dooden, zooge mij niet ras verlaat:
 Vlie vrij, wiltge niet gevoelen de gevolgen van mijn haat.

Maar uw schoonheid doet me u sparen, daar het rood, dat op u blaakt,
 't Oog doet schitteren, en mijn boezem van doldriftig vreedzaam maakt.
 't Is geen kwaadheid, datge uw engel in mijn vleesch gevoelig wringt;
 Neen 't gedierte blijft onnozel, schoon 't ons zelfs naar 't leven dingt.
 'k Leer dus, dat ik ben versteken van het regt der heerschappij
 Op de dieren, daar de zonde van mijn eersten Vader mij
 Van dat voorregt reeds beroofde; daar mijn snoodheid mij belet
 U te moorden; 'k zie mijn schulden, en mijn wraak wordt pal gezet.
 Maar o diertjen! staak uw woeden, uw vervolgen; 'k heb in 't bloed
 Van den Godmensch vreê gevonden voor mijn vuil bevlekt gemoed.
 Dies is ook mijn vreê herboren met de dieren van het veld,
 Want uw schepper heeft, als borreg, in Gods vierschaar zig gesteld.
 Hij heeft mij weêrom geschonken 't regt, dat ik verloren had;
 'k Smaak dien vrede en blijdschap weder, die de regte mensch bezat.
 Dies o diertjen, keer u van mij, wend uw engel van mij af!
 'k Schenk u 't leven; wijl mijn Jesus al mijn schulden mij vergaf.
 Maar 't is tijd naar huis te spoeden, wijl een digte regenvlaag
 Mij verbiedt hier lang te marren, 'k loop dan schielijk langs die haag;
 Want die weg brengt mij het spoedigst naar mijn woning: geefme, o Heer!
 Dat de regen der genade mij besproeie tot uwe eer!

De zalige dood der jonge kinderen der geloovigen.

Geloovige Ouders moeten
Zo treurig niet begroeten
 Het sterfuur van hun kroost!
't Is waar; van 's Vaders zegen
Een pandjen hier verkregen
 Verstrekt een kind tot troost.

Maar, dagtge: 't is het mijne,
Gij faaldet; 't was het zijne:
 Het was aan Hem gewijd.
Hij heeft het, pas geboren,
Het zaligst lot beschoren,
 En kroonde 't voor den strijd.

Dies moetge zo niet schreien,
Wanneer uw wichtjens scheiën
 Uit jammer, en ellend.
Dan moetge uw Vader danken,
Terwijl gij deze klanken,
 Hun na, ten hemel zendt.

Dit kindjen sloot zijne oogen,
En ligt in 't stof gebogen,
 Schoon 't pas op aarde trad:
't Was wars van haar gewemel,
't Verlangde naar den hemel;
 Wijl 't daar zijn Vader had.

Toen vlogen Cherubijntjens,
En vlugge Serafijntjens
 Het krijtend schaap op zij:
Zijn klagen wekte erbarmen;
Zij voerden 't in hunne armen
 't Gestarrente voorbij.

Zij sierden het met kroontjens;
Zij leerden 't hemeltoontjens,
Terwijl het opwaart vloog:
En 't wichtjen, wel te vreden,
Zag lagchend naar beneden,
Van waar het schreiend toog.

Zij bragten 't, zonder rusten,
Aan de eeuwig blijde kusten,
Waar 't altijd lagchen zal,
En van geen schreien weten,
Maar al 't gehuil vergeten
Van 't grimmend tranendal.

Ja, 't schaaapjen, dat op aarde
Maar smart bij smart vergaërde,
Dat voelt geen pijnen meer
Is 't lijfjen fel geschonden
Met diepe en vuile wonden;
Het zinkt in de aarde neêr.

Maar 't zieltjen, heen gevaren
Naar 't koor der hemelscharen,
 Leide al zijn vuilheid af;
Daar 't in den vroegen morgen,
Voor 't rijzen van de zorgen,
 Zig aan zijn Schepper gaf.

Dat zieltjen krijgt nu oogen,
De ontwikkeling van 't vermogen,
 Dat hier omwonden was:
Geen vleesch kan dit beletten;
Geen zonde dat besmetten,
 Wijl Jesus het genas.

Het leert zijn Schepper kennen;
Zig aan dien Vader wennen;
 Zijn liefdewet verstaan;
Het ziet, hoe Adams schulden
Zijn rekening vervulden,
 Maar reeds zijn afgedaan.

Het voegt zig bij die zielen,
Die voor haar Heiland knielen;
En roemt het kinderlot.
Zou 't met de hemellingen
Geen hallelujaas zingen?
Ja, kinders loven God.

Mijn kindjen steeg naar boven,
Om eeuwig Hem te loven.
Om eeuwig... O! ik buk!
Moest ik een schepsel teelen,
Om 't eeuwig te zien deelen
In eindeloos geluk?

O God! welke eer geschiedtme?
Geen moeite of angst verdrietme
In deze rampwoestijn:
Mijn kind mag in 't verblijden;
Maar ik moet in het strijden
Eene eer van Christus zijn.

Geloovigen! wij vinden,
Waarwe immer komen, vanden,
Van 't hemelsche geslagt.
Geen doodsvallei zal 't hindren:
Wij worden van de kindren
In 's Vaders huis gewagt.

Vrolijk leven.**I.**

Mijn Zangster grijpt de citer aan,
 En zingt van 't vergenoegen.
 Wil iemand zig met zorg belaên,
 Ik laat mij in geen boeien slaan,
 Ik laat de weereld zwoegen.

II.

Wie vindt vermaak in druk en pijn?
 Een slegthoofd moog zig kwellen;
 Ik niet, ik wil voor Jesus zijn;
 'k Verjaag door man en hemelwijn
 De zorgen, die mij knellen.

III.

Wilt gij een raad om altoos blij
 En vergenoegd te wezen;
 Buk onder Jesus heerschappij:
 Hij maakt geboeide zielen vrij,
 En zal uw smart genezen.

IV.

De weerd smoort u in den druk;
 Wilt gij haar ketens dragen?
 Neen; Neen; vervloek dat kneuzend juk!
 Verlangtge blijdschap en geluk?
 Ga die bij Jesus vragen!

V.

Begeef u spoedig bij den stoet
 Van Jesus lievelingen:
 Hen treft geen onweêr, hoe verwoed;
 Wanneer de weerd siddren moet,
 Dan kan een Christen zingen.

VI.

Maar, zegtge, 'k ben door angst benard,
 Ik hoor den helhond huilen:
 Geen nood; geef Jesus maar uw hart;
 Dan hebtge altoos in vrees en smart
 Een rots om in te schuilen.

VII.

Of, zegtge, - straks velt mij de dood
 En doet de vreugd verdwijnen. -
 Neen; zijtge Jesus gunstgenoot;
 Hij voert u juichend in den schoot
 Der blijde Cherubijnen.

Opwekking aan de *godzoekende jeugd*.

Heeft iemand in zijn vroege jeugd
Den dienst van God verkoren?
Het is een dienst, die 't hart verheugt.
Komt, speelgenooten! smaakt die vreugd;
Ze is ons van God beschoren.

Wij jonge lieden worden ligt
Door de ijdelheid betooverd:
De voet staat los, en glipt, en zwigt:
Hoe ras verdwaalt ons wuft gezigt!
Hoe ras is 't hart veroverd!

De zugt tot blijheid schijnt in 't hart
Der jonkheid felst te gloeien.
Wee! dien de Weereld houdt verward!
Belooft zij vreugd; zij levert smart:
Wie blijft nog in haar boeien?

Is tegen 's duivels zwijmelwijn
Geen tegengift te vinden?
O ja; in God verheugd te zijn.
Dat niemand dan door wanhoop kwijn!
De hel zou hem verslinden.

Hoe meer men Jesus min betragt,
En blijde in God mag wezen;
Te minder heeft de zonde kragt,
Te minder kan de helsche magt
Tot wellust ons belezen.

De losheid, die de jeugd verwint,
Kan ons het meeste deeren;
Maar, die in God zijn blijdschap vindt,
Zal, daar hij Jesus teêr bemint,
Bedagtsaam steeds verkeeren.

Ons hart is, als het twijflen blijft,
En niet in God kan rusten,
Als 't in het ongeloof gestijfd
Steeds dobbrende op gestalten drijft,
Een speelpop onzer lusten.

Gij, jonkheid, die zo dubt, en klaagt,
En worstelt zonder kragten,
Terwijl de duivel u belaagt,
En 't ongelooft uw vaart vertraagt;
Voord! Jesus staat te wagten.

Voord! jonge hemelzoekers! voord!
Laat al het eigen vallen,
En dringt door de enge hemelpoort!
Daar wordt de bangste, op Jesus woord,
De vrolijkste van allen.

Maar, denktge ruim van Jesus min;
Mistrouwt dan niet den Vader!
Hij stemt volmaakt met Jesus in:
Komt! voegt u bij het Godsgezin,
En treedt den rijkstroon nader!

En, zoo 't u voor den wind mag gaan
In 't ijvren, in 't gelooven;
Hij, die u in 't geloof doet staan,
Hij blaze steeds dien ijver aan,
Dien 't ongelooft zou doven.

Misgunnen andren u dien stand,
Die niet zo moedig loopen;
Laat geen gezag den nauwen band,
Waarmeê 't geloof aan Jesus hand
U strengelt, ooit ontknoopen!

Of, willenze uit voorzigtigheid
U van die hoogte trekken;
Volgt God, die u het veiligst leidt!
En, wat van menschen wordt gezeid,
Laat dat tot leering strekken!

Mistrouwt u zelf, maar nooit Gods woord!
De zelfproef past een Christen,
Die naar Gods vriendlijk roepen hoort;
Daar twijflend dubben hen bekoort,
Die met Gods liefde twisten.

En wij, die voormaals digt bij God,
En Christus mogten leven;
Maar nu op 't eigen zijn verzot,
Of hijgen naar een schijngenot,
Of ongeloovig beven;

Wij lauwen! die tot Jesus smaad
Zo schandlijk zijn ontluisterd!
Wat vindt men, als men Hem verlaat?
Niets, dan een zielbedwelmend kwaad,
Dat liefde en ijver kluistert.

Op! eer de leeftijd ons ontschiet;
Wij allen moeten blaken!
De lauwheid voegt de jonkheid niet:
Die 't eerste op Jesus liefde ziet,
Zal 't eerst aan 't gloeien raken.

Wij moeten in het Christendom
Geen brekebeenen blijven;
Maar altijd vurig ijvren, om
Den naam van onzen Bruidegom
Op al ons doen te schrijven.

Het dal van ootmoed, daar Genaê
Heur stroomen in doet vloeien,
Ligt aan den voet van Golgotha;
Dat ieder in die laagte ga!
De jonkheid moet er groeien.

De godvrugt moet de bloesem zijn
Van onze lentedagen;
Die in geen rijper leeftijd kwijn,
Maar steeds door Jesus zonneschijn
Gewenschte vrugt moog dragen!

Ons leven zij geheel gebed!
Laat al ons spreken stigten!
Men hebbe 't op geen schijn gezet;
Maar Jesus voorbeeld zij de wet
Van onze Christenpligten!

Dat tedre waaksaamheid en moed
Ons worstlen steeds verzelden!
Die in den krijg wordt opgevoed,
Ontziet geen vijand, hoe verwoed:
Zo groeit de jeugd tot helden.

Wij moeten elk in onzen stand
Op aarde nuttig wezen;
Wij bidders voor het vaderland;
Wij wapenen in Jesus hand,
Waar voor de hel moet vreezen!

Wij, die het stervende geslacht
Met blijde hoop vervullen;
Wij zijn 't, waar van de hemel wagt,
En Jesus eischt, dat we in zijn kragt
Zijn naam verbreiden zullen.

Wij zijn 't; - maar ach! waar blijkt het in,
Dat wij iets goeds belooven?
Verlochenen wij eigen zin?
En is bij ons de weereldmin
Uit oog en hart verschoven?

Hoort! aarde en hemel roept ons toe,
Daar Gods gerigten blaken:
'O jeugd! word eens die lauwheid moê;
Laat u de vaderlijke roê
Tot goede kinders maken!'

Komt! volgen wij dien liefderaad!
De roede moete ons drijven
Naar Jesus, die geen kinders slaat;
Maar met hun naar zijn Vader gaat!
Bij Jesus moet men blijven!

Geen agt op 't eigen Ik te slaan,
God nauwgezet te vreezen,
In Jesus wel bij God te staan,
Op zijn beloften af te gaan,
Moete onze sterkte wezen!

Betoon, o God! uwe oppermagt!
Geen jonkheid zet U perken.
Och! mogt men uw genadekracht
Aan 't jonggeboren Godsgeslacht
Eens luisterrijk bemerken!

Vergeef mijn schuld! verhoor mijn beê!
Och! mogt mijn zang hen wekken!
Paar hier, o Geest! uw werking meê!
Maak, dat zij ('t welke ik nooit hun deê)
Mij met hun voorbeeld trekken!

